

1.İŞİN ADI : İş Sağlığı İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi Şartnamesi**2.İŞİN TARİFİ**

2.1 İş bu sözleşme Kordsa **Teknik Tekstil** .A.Ş. tesislerinde ..... işinin anahtar teslim veya birim fiyatlı olarak yapılması öncesi / sırasında / bitiminde uyulması gerekli yasal gerekliliklere ilave olarak işveren tarafından tarafından çıkarılmış standart, prosedür ve iş talimatlarına uyulmasıdır.

Bu kapsamda uyulması gerekli olan Şirket prosedürü "[SHE.15.001](#) Müteahhit İdari ve İş Sağlığı Güvenliği ve Çevre Protokolü" dür.

3.YAPILACAK İŞLER VE HİZMETLER :

Bu şartname, İşveren'e ait sahalarda YÜKLENİCİLERE ihale edilen her türlü Nakliye, İnşaat, İmalat, Montaj, Boya, Temizlik vb. işlerinin yapımı, ayrıca anahtar teslimi projelerin uygulanması sırasında uyulması gerekli İş Sağlığı, İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi yasal gerekliliklerini ve uygulama kurallarını kapsamaktadır. Burada belirtilmeyen hususlar için, 4847 Sayılı İş Kanunu ve buna bağlı olarak yayınlanan tüm mevzuata, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanuna bağlı yayınlanan tüm mevzuata, işin yapılması ile ilgili Kanun ve bağlı diğer mevzuatta belirtilen hükümlere ve İşveren tarafından çıkarılmış olan prosedür ve iş talimatlarına uyulacaktır.

Çevre yönetimi ile ilgili olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak yayınlanan diğer mevzuat ile Kordsa prosedürleri, talimatları vb. uygulama esasları olarak tanımlanır. YÜKLENİCİLER tanımlanan tüm kurallara uymak zorundadır.

4.İŞ GÜVENLİĞİ VE ÇEVRE ŞARTLARI:**I – KAPSAM:**

Bu şartname, İşveren'e ait sahalarda YÜKLENİCİLERE ihale edilen her türlü Nakliye, İnşaat, İmalat, Montaj, Boya, Temizlik vb. işlerinin yapımı, ayrıca anahtar teslimi projelerin uygulanması sırasında uyulması gerekli İş Sağlığı, İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi yasal gerekliliklerini ve uygulama kurallarını kapsamaktadır.

Burada belirtilmeyen hususlar için, 4847 Sayılı İş Kanunu ve buna bağlı olarak yayınlanan tüm mevzuata, 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bu kanuna bağlı yayınlanan tüm mevzuata, işin yapılması ile ilgili Kanun ve bağlı diğer mevzuatta belirtilen hükümlere ve İşveren tarafından çıkarılmış olan prosedür ve iş talimatlarına uyulacaktır.

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

Çevre yönetimi ile ilgili olarak 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu kanuna bağlı olarak yayınlanan diğer mevzuat ile Kordsa prosedürleri, talimatları vb. uygulama esasları olarak tanımlanır. YÜKLENİCİLER tanımlanan tüm kurallara uymak zorundadır.

II- GENEL HUSUSLAR:

YÜKLENİCİ, sözleşme konusu her türlü işin yapımı esnasında yukarıda tanımlanmış yasal gerekliliklere ilave olarak İŞVEREN tarafından tarafından çıkarılmış standart, prosedür ve iş talimatlarına uymakla yükümlüdür. Bu kapsamda uyulması gerekli olan Şirket prosedürü "[SHE.15.001](#) Müteahhit İdari ve İş Sağlığı Güvenliği ve Çevre Protokolü" dür.

A) İş Sağlığı ve İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi ile ilgili yasal gereklilikler

1. YÜKLENİCİLER 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bağlı tüm mevzuata uymak, bunların güncel metinlerini takip etmek ve gerekliliklerini yerine getirmek zorundadır.

2. YÜKLENİCİLER çalışmalarını esnasında oluşan katı, sıvı ve gaz atıklarını 2872 sayılı çevre kanunu ve ilgili yönetmelikleri doğrultusunda bertaraf edilmelerini sağlayacaklardır. A.Ş YÜKLENİCİ firmadan resmi bertaraf belgelerini isteme hakkına sahiptir. Talepte bulunulması durumunda YÜKLENİCİ temsilcisine bertaraf yöntemleri konusunda İSG-Çevre Bölümü tarafından teknik bilgi verilir.

3. YÜKLENİCİ 28706 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Tehlikeli Ve Çok Tehlikeli Sınıfta Yer Alan İşlerde Çalıştırılacakların Mesleki Eğitimlerine Dair Yönetmeliğinde ve 25425 sayılı Resmi gazetede yayınlanan Çocuk Ve Genç İşçilerin Çalıştırılma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te belirtilen nitelikte personel çalıştırmak ve bu yönetmelikte belirtilen hususları uygulamak zorundadır. Buna göre 18 yaşından küçük eleman, Çıraklık Kanunu'na (3308) tabi stajyer öğrenciler ve üniversitelerin staj programlarında bulunan öğrenciler çalıştırılmaz.

4. YÜKLENİCİ firma 4857 sayılı İş Kanunu ve bağlı mevzuat ile 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve bağlı mevzuata uygun şekilde çalışma saatlerine uymak zorundadır. YÜKLENİCİ firma personelinin günlük çalışma saati 11 saati geçemez. Yapılan işin uzaması ve devam etmesi gereken durumlarda YÜKLENİCİ firma yeni iş başı yapmış eleman sağlamak zorundadır.

5. YÜKLENİCİ firma İş Sağlığı ve Güvenliği mevzuatına binaen tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alacak işlerde çalıştırılacaklar için tam teşekkülü sağlık raporunu işverene sunmak zorundadır.

6. YÜKLENİCİ'nin tehlike sınıfı ne olursa olsun, tehlike sınıfına uygun şekilde İş Güvenliği Hizmetlerinin (İş Güvenliği Uzmanı, Diğer Sağlık Personeli ve İşyeri Hekimi dahil), sağlık raporlarının, İSG Kurul toplantılarının, risk analizlerinin yapılması/yaptırılması sağlanacaktır.

7. YÜKLENİCİ firma ve firmaya bağlı çalışan alt yükleniciler, Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde belirtildiği şekilde bir proje sorumlusu ve sağlık ve güvenlik koordinatörü görevlendirmek ve kişi ile ilgili bilgileri İş Güvenliği ve Çevre Bölümü'ne bildirmek zorundadır.

8. YÜKLENİCİ tarafından Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğine uygun olarak Sağlık ve Güvenlik Planı hazırlanarak İSG- ÇEVRE Birimine teslim edilecektir.(BKZ EK 1)

9. YÜKLENİCİ firma, yapılacak işin tamamını veya bir kısmını başka yüklenici firmalara yaptırması veya ihale etmesi durumunda iş bu şartnamenin, yapacağı sözleşmelere ek olarak konulmasını kabul ve taahüt eder.

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

- 10.** YÜKLENİCİ firma, aşağıda tanımlanmış olan şartları yasal olarak sağlamak zorundadır.
- 11.** Gürültü: Makine-ekipmandan kaynaklanan gürültü seviyesi makine tipine (büküm, dokuma, terbiye, chiller, kompresör, vb...) bağlı olarak 1 metre uzaklıkta yapılan ölçümlerde 80-90 dBA geçmemelidir. **Tüm makineler OSHA ilgili yönetmeliğine uygun olmalıdır.**
- 12.** Emisyonlar: Tüm emisyon parametreleri ilgili yönetmeliğinde istenen şartları karşılamalıdır.
- 13.** Ambalaj: Tüm ambalaj malzemeleri tehlikeli olmayan geri dönüşümlü malzemeler olmalıdır.
- 14.** Asbest: Bina, makine ve tesisat imalatında hiçbir şekilde asbest vb. kanserojen madde içeren malzemeler kullanılamaz. Bu konuda tüm makinel er ilgili uluslararası standartları ve 15.01.2013 tarih ve 28539 nolu Resmi Gazete’de , yayınlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık Ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik’e uygun olmalıdır.Fabrikaya gelen conta,izolasyon vb..malzemelerde asbest içerip içermediğine dair etiket kontrol edilir.
- 15.** Yağ: Tüm makine ekipmanlarda çevre dostu biyolojik açıdan indirgenebilir (biodegreeable) biodegradable yağ kullanılmalıdır.
- 16.** Makine ekipmanda soğutucu akışkan kullanımı varsa, çevre dostu soğutucuların kullanımına dikkat edilmelidir.(Örnek: R134a, R152a, R401 a-b, R-410a, R407c R 410-a, R417,vb...). Makine-ekipman seçiminde R12, R22, R502 gibi çevre dostu olmayan soğutucu akışkanların kullanılmamasına dikkat edilmelidir.
- 17.** Tüm makine-ekipman motorlarının enerji verimliliği sınıfı teklifte belirtilmelidir. Tercihen Eff1 sınıf enerji verimliliği yüksek motorlar kullanılmalıdır.
- B) İş Sağlığı ve İş Güvenliği ve Çevre ile ilgili idari gereklilikler

- 1.** YÜKLENİCİ çalışanlarının ateşli ve kesici silah taşımamalarını, işyerine sarhoş gelmemelerini ve iş yerinde alkollü içki içmemelerini, uyuşturucu ve türevlerini kullanmamalarını sağlayacaktır.
- 2.** Çalışanların fabrika içinde kavga etmesi, bağırması, kasıtlı olarak başka bir şahısı darp etmesi kesinlikle yasaktır.
- 3.** YÜKLENİCİ Firma çalışanları giyinme ve soyunma yerleri olarak kendilerine gösterilen ve / veya tahsis edilen yer dışında giyinip soyunamazlar. Yemek ihtiyaçları kendi imkanları ile karşılanır. Servislerden yararlanamazlar. (Sözleşme özel hükümleri hariç.)
- 4.** YÜKLENİCİ firma sözleşme kapsamında ’e ait sosyal imkanlardan yararlanacak ise (yemekhane, servis, soyunma odası vb), İnsan Kaynakları Bölümü’nün belirlediği kurallara uymak zorundadır.
- 5.** YÜKLENİCİ İşveren Gizliliğin korunması ilkesi içinde hareket eder. Bu nedenle İşverenin yürüttüğü çalışmalara ait izin almaksızın görüntü ve fotoğraf çekilemez ve bu kayıt ve dokümanları hiçbir şekilde çoğaltılamaz, herhangi bir şekilde başkalarına aktarılamaz, reklam için kullanılamaz.
- 6.** YUKLENİCİ fabrika sınırları içerisinde yazılı bulunan tüm kurallara uymak zorundadır.
- 7.** Fabrika sahası içerisinde ofis olarak kullanılan mekanlar dışında cep telefonu kullanmak yasaktır.
- 8.** YÜKLENİCİ Fabrika sahası içindeki trafik kurallarına, hız sınırlarına ve iş makinalarının çalışma koşullarına, işaretlemelere (ve trafiğe) uymak zorundadır.
- 9.** Fabrika sahasına LPG’li araçların girmesine izin verilmez. Diğer yakıtları kullanan araçlar girebilir (LNG, Motorin, Benzin, Hibrit Dahil)

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

10. YÜKLENİCİ, şantiye binası, ambar, depo ve barakalarını İŞVEREN tarafından gösterilen mahalde kuracak ve her bina, baraka, ambar ve deponun üzerinde ayrı ayrı olmak üzere YÜKLENİCİ ismi ve kullanım amacı belirtilen tabelalar asacaktır.
11. YÜKLENİCİ çalışanları, misafirleri ile saha dışında görüşeceklerdir.
12. Yapılan sözleşme kapsamındaki işler nedeni ile YÜKLENİCİNİN eline geçen şirketine ait teknik bilgilerinin Türkiye’de sadece için kullanılması ve ‘nın yazılı izni olmadan üçüncü kişilere yazılı ya da sözlü olarak verilmesi kesinlikle yasaktır.

C) Yüklenici Çalışanlarının Personel Giriş İşlemleri ve Eğitimleri

1. YÜKLENİCİ temsilcisi işe başlamadan önce kapı güvenlik binasından temin edeceği " A.Ş. Müteahhit Personeli İşe Başlama Formu" (Bkz: EK 3) ile çalıştıracağı personelinin sayısını, isimlerini ve anılan formda belirtilen resmi belgelerini tamamlayarak personel bölümüne verir.
2. A.Ş. Personel Bölümü YÜKLENİCİ çalışanlarının kapı giriş kartlarını hazırlar ve YÜKLENİCİ temsilcisine doğrudan veya kapı güvenlik bölümü aracılığıyla iletir.
3. YÜKLENİCİ personelinin Kordsa İSG -Çevre uygulamalarına yönelik eğitimi, İSG – Çevre Bölümü tarafından verilir.
4. YÜKLENİCİ çalışanlarının İSG –Çevre eğitimleri için YÜKLENİCİ sorumlusu en az 1 gün önceden İş Güvenliği ve Çevre Bölümü’ne haber vermek zorundadır.
5. Eğitim sonunda yapılan değerlendirmede 100 tam puan üzerinden 70 ve üzeri alan firma çalışanlarına İzmit Fabrikaları’ nda çalışmalarına izin verilir. 70’ in altında alan personel için eğitim tekrar edilir. Eğitim almış çalışanların listesi İtranet Web Uygulamaları İsig Formları İsig Eğitim Formu Sorgulama matrixinden takip edilir. İSG-Çevre Bölümü tarafından kayıt edilir.
6. YÜKLENİCİ temsilcisi eğitim almaları için o işe gereken işçilerin hepsini bir arada getirmek zorundadır. Müteahhit firma çalışma kadrosunu sık sık değiştirmekten kaçınmalıdır.
7. YÜKLENİCİ temsilcisi eğitim tarihi üzerinden 1 yıl (365 gün) geçmiş olan çalışanlarının eğitimlerini tazelemek için İSG-Çevre Bölümü’ne başvurmak zorundadır.
8. YÜKLENİCİ personelinin İSG- Çevre eğitim ihtiyacı A.Ş. İSG-Çevre Bölümü tarafından hazırlanan eğitim filminin seyredilmesi ile sağlanır.
9. Eğitim sonunda eğitimin etkinliğini ölçmek amacı ile değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonunda 70 puan altında performans gösteren çalışanların eğitimi tekrarlaması zorunludur.
10. 2 defa üst üste değerlendirme sonucunda başarısız olan çalışanlar sahaları içerisinde çalışmasına izin verilmez.
11. YÜKLENİCİ temsilcisi değerlendirme sonucunda başarısız olan çalışanın yerine yeni eleman sağlamak zorundadır.

D) İşe Ara verilmesi, Durdurulması, Güvensiz Çalışan Personelin Uzaklaştırılması

1. İşveren, sözleşme kapsamındaki İş Güvenliği İş Sağlığı ve Çevre Yönetimi şartlarının YÜKLENİCİ tarafından ihlal edilmesi ve yerine getirilmemesi durumunda, işe ara verme, durdurma veya sözleşmeyi fesh etme hakkına sahiptir.
2. İş Güvenliği ve Çevre Bölümü tarafından yapılan saha denetimlerinde veya saha turlarında, kendisini veya çevresinde bulunan kişileri tehlike içine sokacak davranışlarda bulunan çalışanlar KORDSA sınırları dışına çıkarılır.
3. Dışarı çıkarılan kişiler İtranet Web Uygulamaları İsig Formları İsig Eğitim Formu içine kayıt edilir.
4. İlgili kişilerin içeriye girmesine izin verilmez.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

5. YÜKLENİCİ firma, güvensiz çalışan personelinin uzaklaştırılması durumunda yerine aynı vasıflara sahip personel tedarik etmek zorundadır.

E) İş Kazası Bildirimleri

1. YÜKLENİCİ firma sorumlusu çalışma süresi içinde meydana gelen her türlü olayı personeline bildirmek zorundadır.

2. Raporlanması gereken olaylar kısaca aşağıda listelenmiştir. Raporlanması gerekli olan olayların tanımsal açıklamaları için YÜKLENİCİ firma İş Güvenliği ve Çevre Bölümü'ne başvurabilir.

- Kayıp İş Günü Olayları
- Tıbbi Müdahale Olayları
- Kısıtlı Çalışma Olayları
- Ramak Kala Ciddi Olay
- Yangın Olayları
- Çevre Kazaları
- Proses kazaları

3. YÜKLENİCİ 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda belirtilen iş kazalarını ve meslek hastalıklarını ilgili kanunda belirtilen sürelerde ilgili devlet kuruluşlarına bildirmek ve bildirin bir kopyasını İş Güvenliği ve Çevre Bölümü'ne iletmek zorundadır.

4. YÜKLENİCİ firma çalışanları meydana gelen olaydandan sonra şirketi tarafından yapılan Kaza ve Olay araştırması toplantılarına katılmak ve olayın tekrarını önlemeye yönelik çalışmalara katılmak zorundadır.

F) Araç Giriş – Çıkış İşlemleri

1. YÜKLENİCİ firmaların fabrika sahasına giriş yapılmasına izin verilen araçları dışında araçlarının giriş yapmasına izin verilmez.

2. Yüklenici firma sorumlusu fabrika sahası içine giriş yapması gerekli olan araçlara ait bilgileri Güvenlik Amirliğine bildirmek zorundadır.

3. YÜKLENİCİ firma araçları fabrika sahası içerisinde genel ve trafik kurallarına uymak zorundadır.

4. YÜKLENİCİLER fabrika sahası içerisinde araç kullanırken 25 km/saat olan hız sınırına uymak ve emniyet kemerlerini bağlamak ve cep telefonu kullanmamak zorundadır.

5. Bütün toprak kazıcı ve çekici makineler, forkliftler, bütün kamyonlar ve arka görüşü kısıtlı olan araçların sürekli çalışan sesli alarm takması bir zorunluluktur.

6. Malzeme taşıyan araç sürücülerinin yanında bulunan çocuk, akraba veya yolcu hiç bir şekilde giriş kapısından içeriye alınmaz.

7. YÜKLENİCİ İşverene ait fabrika iş ekipmanlarını (personel kaldırıcı, platformlu merdiven, forklift, vinç, kreyn, transpalet v.b.) kullanamaz. Bu araçların YÜKLENİCİ tarafından kullanılması için yapılan iş ile ilgili sorumlu İşveren yetkilisinin onayı gerekir. Ayrıca iş ekipmanını kullanacak olan çalışanın ekipmanın sınıfına uygun yasal ehliyete sahip olması gerekir.

8. Çalışma alanı içine dahil olan ve aşağıda listelenen araçlar işe başlamadan önce İSG-Çevre Bölümü tarafından onaylanır. **Kullanıma uygun olmayan araçların girişine izin verilmez. İlgili araçlarda bakanlıkça akredite olmuş kuruluş tarafından verilmiş olan**

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

periyodik yasal kontrol raporu aranır. Periyodik yasal kontrol raporu olmayan araçların içeri girmesine izin verilmez.

- a. Vinç
- b. Forklift
- c. High -up

G) Trafik Kuralları

1. YÜKLENİCİ firma şantiye sahası içindeki trafik akışının yönetilmesinden sorumludur.
2. YÜKLENİCİ firma yapılan işin etki alanı içinde yer alan fabrika içi yollar veya umuma açık yollarda çalışma süresi içinde gerekli işaret ve işaretçileri sağlamak zorundadır.
3. Trafik güvenliğinin sağlamadığı durumlarda İş Güvenliği ve Çevre Bölümü iş sahası içinde devam eden ve trafik hareketlerinden etkilenen işleri durdurma yetkisine sahiptir.
4. YÜKLENİCİ firma çalışanlarının araç ile hareketleri esnasında şirket içi yolları kullanmaları gerekir ise aşağıdaki önceliklere dikkat etmesi ve yol vermesi gerekir.
  - a. Yaya yollarını kullanan yayalar.
  - b. Şirket Ambulansı
  - c. Yangın Aracı / Acil Müdahale Aracı
  - d. Şirket Arabaları
  - e. Şirketine ait forkliftler ve yükleme – boşaltma araçları
  - f. Ürün ve Hammade taşıyan araçlar.(TIR)
5. YÜKLENİCİ trafiği yönetmek amacı ile tanımlanmış bir kişiyi görevlendirebilir.

H) Kimyasal Madde Yönetimi

1. YÜKLENİCİLER kullanacakları her türlü kimyasal madde yağ, temizlik maddesi için İSG – Çevre Bölümü'ne kimyasal maddeye ait Güvenlik Bilgi Formu (GBF) getirmesi gerekir.
2. GBF'ları İSG-Çevre Bölümü tarafından incelenir ve onayı verildikten sonra kullanılmasına izin verilir.
3. YÜKLENİCİLER, İSG-Çevre Bölümü tarafından GBF lerine onayı verilmiş kullanacakları kimyasalların eğitimini verdikten sonra eğitim katılım formlarını fabrikaya teslim etmek zorundadır.
4. İzinsiz kullanılan veya çalışma alanı içine alınan kimyasalların kullanımı engellenir. Tesis dışına çıkarılması sağlanır.
5. İşveren yetkili personelinin onayı dışında yanıcı ve parlayıcı maddelerin çalışma alanında depolanması yasaktır. Fuel Oil vb gibi stoklanması gereken malzemeler için İSG- Çevre Sorumlusundan onay alınacaktır.
6. YÜKLENİCİ firmanın izinsiz olarak İşveren çalışma sahasına radyoaktif madde veya radyoaktif madde içeren ekipman getirmesi yasaktır. Eğer radyoaktif madde içeren madde veya ekipmanların kullanılması zorunlu ise İSG-Çevre Bölümü'ne işe başlamadan en az 1 gün önce haber verilmeli ve bu maddelerle ilgili Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Lisans Yönetmeliği uygulanmalıdır.
7. "Kanserojen veya mutajen maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik önlemleri hakkında yönetmelik" kapsamında listelenen kimyasalların kullanılması yasaktır.
8. "Asbestli çalışmalarda sağlık güvenlik önlemleri hakkında yönetmelik" kapsamında yer alan asbestli malzemelerin çalışma alanı içerisine alınması ve kullanılması yasaktır.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

I) Malzeme – Ekipman – Giriş / Çıkış İşlemleri

1. YÜKLENİCİLER işin yapılması aşamasında kullanacakları her türlü makina, alet, el aleti, parlayıcı, zararlı, yanıcı ve tehlikeli kimyasal madde, malzeme, araç ve gerecin kaydı markası, modeli, türü, seri numarası, miktarı gibi tanıtıcı bilgilerle kapı güvenlik sorumlularının gözetiminde "Müteahhit Malzeme Kayıt Formu" na (Bkz EK4) işlemleri gerekir.
2. YÜKLENİCİ İşveren tarafından hazırlanmış standartlara uygun el aleti, ekipman, makina ve yardımcı malzemeler ile Kişisel Koruyucu ekipmanları işe başlamadan önce tedarik etmek ve işveren tarafından belirlenmiş birimlere onaylatmak zorundadır.
3. Aşağıda listelenen malzeme ve ekipmanları personeli tarafından içeriye alınmadan önce kullanım güvenliği ve iş güvenliği açısından kontrol edilmesi gerekir.
  - a. Elektrikli el aletleri
  - b. Elektrikli Kaynak Makinası
  - c. Ara Kablolar, priz – fiş takımları
  - d. Şantiye Enerji Panoları
  - e. Basıncılı tüpler
  - f. Oksi gaz kaynak takımları
  - g. Manuel yük kaldırma ekipmanları
  - h. Kaldırma sapanları bez/çelik halat
  - i. Kaldırma sapanı aparatları
  - j. İskeleler
  - k. Merdivenler
  - l. Yüksek Çalışma Platformları
  - m. Kişisel Koruyucu Malzemeler
  - n. Hidrolik Presler
  - o. Radyoaktif Cihazlar
4. **Tesis içerisinde falçata, maket bıçağı, vb kesici el aletlerinin kullanımı yasaktır. İşin yapımında falçata, maket bıçağı vb kullanımı zorunluysa YÜKLENİCİ, fabrika İSG-Çevre bölümünden onay almak zorundadır. Fabrika içerisinde İSG- Çevre bölümü onaylı olarak sadece güvenli falçata kullanılabilir.**
5. YÜKLENİCİ, sorumluları tarafından kontrol edilen ekipmanlarda her hangi bir uygunsuzluk tespit edilir ise bu uygunsuzluğu gidermek veya yeni bir ekipman, malzeme v.b. sağlamak zorundadır.
6. Yasal olarak uygunluk belgesi gerekli olan malzeme ve ekipmanlarda bu belgelerin temin edilmesi YÜKLENİCİ firma tarafından sağlanır.

J) Sağlık Önlemleri

1. YÜKLENİCİ "Yapı İşlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği" şartlarını sağlamak zorundadır.
2. YÜKLENİCİNİN sağlık ile ilgili ihtiyaçları sözleşme ile şirketi ORTAK SAĞLIK BİRİMİ tarafından güvence altına alınmamış ise YÜKLENİCİ İşyeri Sağlık Memuru/Hemşiresi ve İşyeri Hekimi bulundurmak zorundadır. İlk yardım odalarında yürürlükteki mevzuata uygun olarak yeterli ilk yardım malzeme ve ekipmanı bulunduracak ve sedyeleri kullanıma hazır halde olacaktır. Çalışma koşullarının gerektirdiği her yerde ilk yardım ekipmanı bulundurulacaktır. Bu ekipman kolayca erişilebilir yerlerde olacak ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde işaretlenecektir. Yerel acil servis adresleri ve telefon numaraları görünür yerlerde bulunacaktır.

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

K) Sigara Kullanımı

- 4207 ve 5727 sayılı "TÜTÜN MAMULLERİNİN ZARARLARININ ÖNLENMESİNE DAİR KANUN" hükümlerine istinaden kapalı alanlarda sigara kullanımı yasaktır, yalnızca tesis içinde belirlenmiş sigara içme alanlarında sigara içilebilir.
- Çalışma alanı içinde ve YÜKLENİCİYE ait ofislerde sigara kullanılması kesinlikle yasaktır.

L) Dönemsel Toplantılar- Denetim Faaliyetleri

- YÜKLENİCİ firma yöneticileri ve sorumluları teklif verme aşamasında veya işe başlamadan önce İş Sağlığı, İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi şartnamesi ile ilgili bilgilendirme toplantısına davet edilir. Toplantıda şartname ile ilgili bilgilendirme yapılır.
- YÜKLENİCİ firma işe başladıktan sonra dönemsel olarak sahada yapılan faaliyetler, saha denetimleri ve bulguları hakkında toplantı düzenlenir. Toplantılara YÜKLENİCİ firma yöneticilerinin ve sorumlularının katılımı zorunludur.
- İSG-Çevre Bölümü çalışma alanında YÜKLENİCİ firma sorumluları ile periyodik olarak saha denetimi yapar.
- Saha denetimi sonucu ortaya çıkan aksiyonların YÜKLENİCİ firma tarafından yerine getirmesi gereklidir.

II- TEKNİK HUSUSLAR:

YÜKLENİCİ, sözleşme konusu her türlü işin yapımı esnasında yukarıda tanımlanmış yasal gerekliliklere, genel hususlara ilave olarak İŞVEREN tarafından tarafından çıkarılmış standart, prosedür ve iş talimatlarına uymakla yükümlüdür

A) Çalışma İzni Uygulaması

- Aşağıda tanımlanmış çalışmalara başlamadan önce YÜKLENİCİ firma çalışanları İş İzni almak zorundadır.
  - Ateşli İş izni
  - Kazı İzni
  - Kapalı Alana Giriş İzni
  - Genel İş İzni (Yukarıdaki tanımlara girmeyen ama risk içeren her türlü iş, yüksekte çalışma, v.b.)
- İş izinlerinin uygulaması ile ilgili bilgiler YÜKLENİCİ firma çalışanlarına İSG-Çevre Bölümü tarafından eğitimlerde anlatılacaktır.
- İş izni alınmadan işbaşı yapılması kesinlikle yasaktır.
- İş izni ihlali yapan çalışanın KORDSA sınırları içinde çalışmasına izin verilmez.

B) Barikatlama Uygulaması

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

YÜKLENİCİ firma çalışma alanı içinde veya çalışma alanından etkilenebilecek olan alanlarda aşağıda tanımlanmış olan barikatlama uygulamalarını sağlamak zorundadır. 2 farklı barikatlama uygulaması bulunur.

1. Uyarıcı Barikatlama

1. Uyarıcı barikatlar dikkat çekmek amacı ile hazırlanmıştır, fakat fiziksel koruma sağlamazlar.
2. Düşen maddelere karşı çalışanların uyarılması gerekli olduğu alanlarda uyarıcı barikatlama kullanılır.
3. Eğer uyarıcı barikatlama ile yeterli uyarı sağlanamaz ise, koruyucu barikatlar kullanılmalıdır. Uyarıcı barikat kullanım alanları örnekleri aşağıda belirtilmiştir.
  - Giriş ve çıkış alanlarındaki saklı tehlikeleri önlemek için (kaygan zemin, basınçlı hava sızıntısı, havai çalışmalar v.b.)
  - Fiziksel çalışmaların yapıldığı malzeme veya ekipman depolanan alanlarda.
  - Vinç ve yüksek çalışma platformu çalışmalarını sınırlamak veya trafiği düzenlemek için
4. Uyarıcı barikatlar ihtiyaç duyulmadıkları zaman kaldırılmalıdır.
5. Barikatlanmış her bir alanın en az bir kapısı olmalıdır. Barikatlarda giriş ve çıkışlar sadece kapılar kullanılarak yapılmalıdır.
6. Müteahhit çalışanları plastik şeritlerin altından veya üzerinden geçmemelidir. Geçişlerde barikatlama kapısı kullanılmalıdır.
7. Koruyucu barikatlama yapılmadığı sürece uyarıcı barikatlama kazı alanlarının, platformların çatı kenarlarının gerisinde hazırlanmalıdır.
8. Şeritler yer seviyesinden veyatabandan 1 metre yükseklikte hazırlanmalıdır ve şeritler gergin durumda tutulmalıdır.
9. Uyarıcı barikatlar işe başlamadan önce hazırlanmalıdır.
10. Uyarıcı barikatlar iş bitiminde kaldırılmalıdır.
11. İşin devam etmesi durumunda çalışma saati sonunda sorumluları YÜKLENİCİDEN barikatını daraltmasını veya kaldırmasını talep edebilir. Bu uygulama fabrika çalışmaları ile yaşanabilecek karışıklıkları önlemek için gerekli olabilir.

B. Koruyucu Barikatlama

1. Koruyucu barikatlar potansiyel tehlikelere karşı uyarmanın yanı sıra fiziksel koruma da sağlarlar. Koruyucu barikatlama kullanım örnekleri aşağıdadır.
  - Çalışanların zeminde bulunan açıklık ve deliklere düşmelerini önleme
  - Çalışanların duvarda bulunan açıklıklara düşmesini önleme
  - Çalışanların çatıdan düşmesini önleme
  - Çalışanların kazı alanlarına düşmesini önleme
  - Şantiye alanın fabrika yolları ile kesiştiği alanlar
  - Şantiye alanının umuma açık kara yolu veya araç yolu ile kesiştiği alanlar
  - Şantiye alanının yaya yürüyüş yolu ile kesiştiği alanlar

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

2. Koruyucu barikatlar 1 metre yüksekliğinde olmalı ve her yönden gelebilecek 90 kg'lık kuvvete karşı dayanıklı olmalıdır.
3. Koruyucu barikatlar 2"x4" (5cm x 10 cm) ölçülerinde tahta, tüp iskele parçaları, boru parçaları, tel çekme halat veya çelik zincir malzemelerinden yapılabilir.
4. Çalışma alanları üzerinde kurulan barikalarda ayak koruma şeritleri bulunmalıdır.
5. Koruyucu barikalarda orta korkuluk bulunmalıdır. (ortalama 0.5 metre yüksekliğinde)
6. Koruyucu barikatlar üzerine "tehlike" ibaresini belirten işaretler bulunmalıdır.
7. Barikatlar kurulmadan önce kullanılacak olan bütün barikatlama malzemeleri İSG - Çevre Bölümü tarafından kontrol edilmelidir.
YÜKLENİCİLER barikatlarını işe başlamadan önce kurmak, iş süresince uygunluğunu sağlamak ve iş bitiminde kaldırmak zorundadır. yetkili çalışanları barikatlama konusunda YÜKLENİCİ çalışanlarına tavsiyelerde bulunabilirler.
8. Çalışma saati sonunda sorumluları YÜKLENİCİDEN barikatını daraltmasını veya kaldırmasını talep edebilir. Bu uygulama fabrika çalışmaları ile yaşanabilecek karışıklıkları önlemek için gerekli olabilir.
9. Herhangi bir yürüme yolunu veya bölümünü kapatan barikat ve yol kapama faaliyeti gece karanlıkta uyarı ışıkları ile aydınlatılmalıdır.

C) KİŞİSEL MALZEME KULLANIMI

1. Kişisel koruyucu malzemelerin tamamı ilgili Türk standartları yada EN ve CE uluslararası standartlarına uygun olmalıdır. İSG Çevre Bölümü bu bölümde belirtilen malzemelerin kullanımından önce yapılan kontrollerde uygunsuz olan malzemeleri red etme hakkına sahiptir.
2. YÜKLENİCİ personeli her zaman firma isminin elbise üzerinde yazılı olduğu elbiseler giymek zorundadır. Yapılacak iş ile YÜKLENİCİ çalışanın iş elbisesi uygunsuz ise A.Ş. değişiklik talep etme hakkına sahiptir.
3. YÜKLENİCİ personeli her zaman dizleri ve ayakları örten uzun pantolon giymek zorundadır.
4. Taşlama işlemleri, dönen makina v.b. civarında bol giysiler ve takılar (yüzük, saat, künye, kolye vb.) giyilmesi yasaktır.
5. Bazı çalışma alanlarında kimyasal koruyucu elbise giyilmesi gerekebilir. Bu gibi durumlarda YÜKLENİCİ firmalar İSG -Çevre Bölümünden teknik destek alırlar.

A) Baş Koruyucuları ve Baret Kullanımı

1. Çalışanları, kaza anında darbelere, cisim düşmesine ve temas anında (alçak gerilim'de) elektrik çarpmalarına karşı başını koruyan güvenlik malzemesidir.
2. KORDSA sınırları içerisinde kullanılan baretlerin İSG-Çevre bölümü tarafından onaylanması gerekir.
3. Baret tek parça ve herhangi bir perçin veya metal aksamı olmadan deliksiz olarak imal edilmelidir.
4. Baret TS EN 397+A1 de belirtilen mekanik testlere karşı mukavim olmalıdır.
5. Malzeme üzerinde, imalatçı firma adı ve sembolü - imal yılı, seri no. - test gerilimi bulunmalıdır.
6. Ağırlığı 450 gr.dan fazla olmamalıdır. Darbeye, neme, ısıya, yağa, aside, suya, ter ve elektriğe karşı dayanıklı malzemeden imal edilmiş olmalıdır. Marka olarak 3M 1465 marka baret tercih edilir.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

7. Baret isteğe bağlı olmak koşuluyla 3 numara 50-54 / 54-57 / 57-62 altında imal edilmelidir.
8. Baret 50 Hz 'lik 20.000 v'luk delinme gerilimine 3 dakika dayanıklı ve yalıtkan olmalı. Bu gerilim değeri kullanıcıya koruma sağlayacak gerilim değeri olarak kesinlikle düşünülmemelidir.
9. Baret hava alacak şekilde dizayn edilmeli. Güçlendirmek için önden arkaya doğru uzanan ondüle çıkıntılar olmalıdır.
10. Siperliği 4 cm'den küçük, 5 cm'den büyük ve görüşü engelleyecek şekilde olmamalıdır.
11. Baret'in başla temasını sağlayan baş üstü ve çevre bantları genişliği 3 cm'den az olmayan, yumuşak ve terletmeyecek bir malzemeden yapılmış ve ayarlanabilir olmalıdır.
12. Baş çevre bandı minimum 4 adet baş üstü bandı ile donatılmalı, baş üstü bandının genişliği minimum 20 mm olmalıdır. Ayrıca baretin iç tepe üst noktasıyla ara mesafesi 3 cm.' den düşük olmamalıdır.
13. Baş çevre bandı en büyük numaraya göre ayarlandığında baret ile kafa arasındaki mesafe 5 mm. den küçük olmamalıdır.
14. Ter bandı, baş çevre bandının bir parçası olabileceği gibi sökülür takılır da olabilir. Ter bandı en az alın kısmını kapsayacak büyüklükte olmalıdır.
15. Baş üstü bantları ayarlandığında, baret iç üst noktası ile arasında en az 30 mm.lik bir boşluk olmalıdır.
16. Baret kafaya en az 8 cm geçmeli eğimli çalışmalarda kafadan düşmeyecek şekilde çene bantları kullanılmalıdır.
17. Koruyucu yastık, kauçuk, plastik köpüğü vb. Esnek bir malzemeden olmalıdır.
18. Çene kayışı uygun malzemeden en az 13 mm eninde ve ayarlanabilir olmalıdır.
19. Koruyucu çıkıntısı önde olmalı (kaynak esnasında kaynakçı kafaya takılan kaynakçı maskesi kullanacak ise baret giymeyebilir.) sızdırmaz gözlük, vb. takıldığında bu gözlüklerin bantı baretin üstüne takılmamalıdır.(baret düşerse, gözlüğü çıkartıp gözleri zedeleyebilir).
20. Baretin altına başka birşey giyilmez, şoka karşı direnci azalır.
21. Baretlere sadece onaylanmış ekipmanlar İSG-Çevre Bölümü onayı ile takılabilir. (yüz siperlikleri, sabit kulaklıklar v.b.)
22. Baret deterjanlı sıcak suda bir dakika bırakıp süngerle silinir ve temiz su ile durulanır. Solventler ve solvent esaslı boyalar barette kullanılmamalıdır. Bunlar plastiği zedeler ve zayıflatır.
23. Uzun saçlar, kolaylıkla hareketli ekipmanlara, makaralara v.b. kaptırılabilir ve oldukça ciddi kazalara yol açabilir. Döner ekipmanların 1 metre yakındaki kişilerin saçlarını koruma altına alması gerekir.
24. Baretlerin raf ömrü 5 yıldır. Bu sebeple kullanımda olan baretler en fazla 3 yıllık ya da baret üzerinde indikatör varsa bu indikatörün renginin açılmamış olması gerekmektedir.

B) Göz Koruması ve Gözlük Kullanımı

Genel Koruyucu Gözlük ve Çalışma Koşulları

1. Koruyucu gözlükler TS 5560 EN 166 standardına uygun olmalıdır.
2. Kimyasal reaksiyon veya diğer tehlikeli şartların olduğu yerlerde sızdırmaz gözlük (monogogle) veya yüz siperi gibi uygun göz koruyucuları takılmalıdır.
3. Sahalara, o bölge için gözlük kullanımı zorunlu kılınmış ise, gözlüksüz saha içerisine girilmez. Gözlüksüz olanlar anında uyarılır

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

4. Gözlükler 5 – 40 °c arasında depolanır. Aşındırıcılar, zımparalar, solventler veya solvent buharlarından uzak tutulur.
5. Gözlük camı ve çerçevesi kirlendiği zaman ılık sabunlu su ile temizlenir. Camlar olabildiğince az silinir, hafif hafif silinerek kurutulur. Camlar kuru iken silinmez camların çizilmemesi için silme işlemi pamuklu bez yardımı ile yapılır.
6. Normal kullanım koşullarında iş güvenliği gözlüğünün ömrü iki yıldır. Ancak camlar düzenli olarak kontrol edilir ve camlarda oyuk veya çizikler oluşmuş ise değiştirilir. Hasarlanmış çerçeveler de aynı şekilde değiştirilir.
7. Gözlükler kullanılmadığı zaman. Tozlu ve pis yerlere camları temas edecek şekilde bırakılmaz.
8. İş güvenliği gözlüğü, gözleri koruyacak şekilde yüze tam oturtulmalıdır ki gerekli korunma sağlanabilsin.
9. İşe yeni başlayan ve numaralı gözlük kullanan kişilere numaralı iş güvenliği gözlüğü yaptırılır. Gözlüklerin hazırlanması esnasında geçen sürede çalışan kendi gözlüklerinin üzerine gözlük üzerine giyilen iş güvenliği gözlüklerinden kullanır.
10. Ziyaretçilere fabrika iş güvenliği gözlüğü verilir. Gözlük üzerine takılan iş güvenliği gözlüğü verilir, fakat ziyaretçilerin çalışma alanına 2 metre uzakta durmaları gerekir
11. Gözlükler, temizlemek veya gözlüğü çıkartıp sızdırmaz gözlük takmak için çok kısa bir süre çıkartılabilirler.
12. Mor ötesi ışınları ile çalışılırken, uygun iş güvenliği gözlükleri takılmalıdır.
13. Madeni yüzeyler taşlanırken, iş güvenliği gözlüğünün yanı sıra yüz sıperisi de takılır.
14. Tek gözü gören ya da bir gözünde körlüğe yakın oranda göz bozukluğu olan kişiler, işyeri sınırları içinde sürekli olarak iş güvenliği gözlüğü takmalıdırlar.
15. Kontak lensler ortamda toz bulunmayan yerlerde kullanılabilir. Ortamdaki tozların lensin altında birikmesi durumunda gözler zarar görebilir.
16. Kontak lens takan herkes, yaptığı işe veya bulunduğu sahaya uygun iş güvenliği gözlüğünü takmalıdır. Ayrıca kontak lens kullanan kişiler tiner, temizleyici solventler, yazı düzelticisi gibi malzemeleri kullanırken mutlaka iş güvenliği gözlüğü takmalıdırlar.
17. Kimyasal kullanımı ve yüksek basınçlı buhar hatlarının vanaları ya da kör flanşları ile uğraşırken kimyasal sıçramaya dayanıklı sızdırmaz gözlük (monogoggle) giyilecektir. Bu önlem, beklenmeyen bir sızıntı veya sıçramaya karşı korunma amacıyla alınmıştır.
18. Baş üzerinde yapılan tüm çalışmalarda, asma tavanlarla ilgili işlerde sızdırmaz gözlük (monogoggle) kullanılacaktır.
19. Gözleri rahatsız eden, gaz, duman veya buğuların bulunduğu yerlerde çalışan işçiler, havalandırma delikleri bulunmayan, gözleri sıkıca çevreleyen ve bu maddelere karşı dayanıklı malzemeden ve buğulanmayı önleyecek şekilde yapılmış koruyucu gözlükleri kullanır.
20. Oksijen kaynağı, elektrik kaynağı, kesme v.b. işlerde çalışan işçiler; meydana gelen ışıklardan gözleri koruyacak nitelikte renkli malzemeden yapılmış koruyucu yüz sıperlikleri veya gözlükler kullanmak zorundadır.
21. Kullanılacak olan göz koruyucu malzemelerin isig – çevre ofisi tarafından onaylanması gerekmektedir.

Toz Gözlüğü ve Çalışma Koşulları

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
--	--	---

1. Tozlu ortamlarda çalışanların gözünü dış etkilere korumak amacı ile kullanılan güvenlik malzemesidir.
2. Çerçevenin, yumuşak ve bükülebilir olmasının yanı sıra yüze iyi oturmasını sağlayan elastiki bantı ve içerideki buharlaşmayı önlemek amacıyla havalandırma delikleri vardır. Gözlüğün camı şeffaf ve net görüntü vermelidir.
3. Gözlük çerçevesi, yumuşak ve bükülebilir sentetik malzemeden (plastik, termo kauçuk v.b.) İmal edilmeli ve kullanana alerjik bir rahatsızlık vermemelidir.
4. Gözlüğün çerçevesi her yüze uyum sağlayacak şekilde dizayn edilmeli ve yüze temas noktalarından hava girmemeli ayrıca arkadan ayarlanabilir bağlantı bantı olmalıdır.
5. Gözlük çerçevesi buharlaşmayı önleyecek şekilde dizayn edilmeli ve hava delikleri olmalıdır.
6. Gözlük camı renksiz, şeffaf (saydam) ve net görüntü vermeli geniş görüş alanı sağlayacak büyüklükte olmalıdır.
7. Gözlük camı minimum 1 mm. Kalınlığında ve darbelere karşı mukavim olmalıdır.
8. Gözlük gerektiğinde numaralı gözlükle birlikte kullanılabilir genişlikte olmalıdır.
9. Her gözlük ayrı bir poşet (ambalaj) içerisinde olmalı poşetler nem ve rutubet almamalıdır.
10. Toz gözlüğü TS EN 166 da belirtilen özelliklere uygun olmalıdır.

Kaynak Maskesi ve Çalışma Koşulları

1. Çalışanın yüzünü ve gözünü kaynak yaparken açığa çıkan zararlı ışıklardan, kıvılcıklardan ve sıçrayan çapaklardan koruyan güvenlik malzemesidir.
2. Maske, isteğe bağlı (tercihe göre) olarak elle tutulacak, barete monte olabilecek veya ayarlanabilir baş bantıyla kullanılabilir şekilde de dizayn edilmiş olabilir.
3. Sabit kısımda monteli olan şeffaf cam doğal ve net görüntü vermeli, renkli camın bulunduğu hareketli çerçeve rahatlıkla açılıp kapanabilmeli ayrıca renkli ve şeffaf camlar rahatlıkla değiştirilebilmelidir.
4. Maske çerçevesi ve camları ısıya, kaynak kıvılcıklarına ve zararlı ışıklara karşı mukavim ayrıca ısıyı iletmeyen malzemeden imal edilmiş olmalıdır.
5. Maske, kullanım yerine uygun olarak elle tutulur, baş bantlı veya barete montajlı şekilde kullanılanlardan tercih edilmelidir.
6. Maske baş bantlı ise, baş bantı değişik kişilerin kullanımına olanak sağlaması amacıyla ayarlanabilir olmalıdır. Maskede sabit bulunan cam doğal ve net görüntü vermelidir.
7. Kaynak anında kullanılan renkli camı taşıyan hareketli çerçeve ile maskenin birleşme dizaynı iyi olmalı, açıp kapaması kolay olmalıdır.
8. Maskede bulunan şeffaf ve renkli camlar gerektiğinde kolaylıkla değiştirilebilmelidir.
9. Maskede ve camlar üzerinde çizik, çatlak ve görüntüyü engelleyen herhangi bir hata olmamalıdır.
10. Maske alınırken, yapılacak kaynak türüne göre numaralı camlar sipariş edilmelidir.
11. Maskeler TS EN 169 ve TS 6860 EN 175 ta belirtilen özelliklere uygun olmalıdır.

Kaynak Gözlüğü ve Çalışma Koşulları:

1. Kaynak yaparken çalışanların gözünü, ortaya çıkan zararlı ışıklardan, sıçrayan çapaklardan ve kıvılcıklardan koruyan güvenlik malzemesidir.
2. Gözlük çerçevesi ısıyı iletmeyen ve ısıya karşı dayanıklı plastik veya kauçuk türü malzemeden imal edilmeli ve üzerinde havalandırma delikleri ile yüze iyice oturması için elastiki bant olmalıdır.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

3. Gözlük çerçevesi ve camları, kaynak kıvılcımlarına, zararlı ışınlar karşı koruyucu veya kauçuk türü malzemelerden olmalıdır.
4. Gözlük imalinde kullanılan malzemeler meslek hastalığı ve cilt rahatsızlığı yaratmamalıdır.
5. Gözlük çerçevesi yüze iyice oturmalı kenarlardan içeriye ışık sızdırmamalı ve terlemeyi önleyecek delikler olmalıdır.
6. Gözlüğün bağlantı bandı elastiki ve ayarlanabilir olmalıdır.
7. Çerçeve, sabit bulunan şeffaf cam görmeyi engellememeli doğal ve net görüntü sağlamalıdır.
8. Renkli camın bulunduğu çerçeve ile sabit çerçeveyi birleştiren nokta iyi dizayn edilmeli çalışana kolaylık sağlamalıdır.
9. Gözlükte bulunan renkli ve şeffaf camlar istendiğinde kolaylıkla değiştirilebilmelidir.
10. Gözlük siparişi yapılırken kaynak türüne uygun numaralı camlar sipariş edilmelidir.
11. Gözlükler TS EN 166, TS 6859 a uygun olmalıdır.

C) Ayak Koruması ve Ayakkabı Kullanımı

Güvenlik Ayakkabısı

1. Çalışanları sivri cisim batması, parça düşmesi ve sıkışmalara karşı koruyan güvenlik malzemesidir. İş güvenliği ayakkabıları en az inşaat işi dışındaki işlerde an S1P, inşaat işlerinde ise S3 koruma sınıfında olmalıdır.
2. Tabanı yağ, fuel oile, mazota, aside, suya ve cisim batmalarına karşı dayanıklıdır.
3. Parmak uçlarındaki çelik/**kompozit** muhafaza, 25 kg ağırlığındaki bir parçanın 1 m yükseklikten düşmesi durumunda ayağı korumalıdır.
4. Ayakkabılar TS EN ISO 20344, TS EN ISO 20345, TS EN ISO 20346, TS EN ISO 20347e uygun olmalıdır.
5. İmalat, montaj, depolama, atölye, vb sahalarda çalışan veya bu sahalara giren tüm personelin iş güvenliği ayakkabısı giymesi zorunludur
6. Kimyasal yükleme, boşaltma ve bunlarla çalışma sırasında, su ile yapılan çalışmalar, inşaat çalışmalarında gerekli olan işlerinde bu etkenlere dayanıklı çizme kullanılır. Barikatlanmış yürüme yollarında güvenlik ayakkabısı kullanmak zorunludur.
7. Taban kalınlığı 2,5 cm, topuk yüksekliği 6 cm'den büyük olmamalıdır.
8. Ayakkabılar topuğuna basılarak kullanılmaz. Bağcıkları sarkmayacak şekilde bağlı olmalıdır.
9. Ayakkabılar yırtık, dikişi açılmış, tabanı yarılmış, delinmiş olmamalıdır.
10. Olumsuz etkilerden korunmak için hijyen ve temizliğe azami özen gösterilmelidir.
11. Taban veya üst deriye bulaşan maddeler (yağ, kimyasal madde vb.) nemli bir bezle silinerek düzenli olarak temiz bulundurulur.
12. Ayakkabı temizliğinde keskin aletler / aşındırıcı malzemeler kullanılmaz.
13. Boyanabilen deriden yapılmış ayakkabılar, belli aralıklarla uygun ayakkabı boya ve cilasıyla boyanır.
14. Herhangi bir nedenle ayakkabı çok ıslandığı zaman açık, serin ve iyi havalandırılan yerde kendiliğinden kurumaya bırakılır. Herhangi bir ısı kaynağından (direkt veya radyant ısı kaynağından) yararlanarak kurutulmaya çalışılmaz. Ayakkabılar üzerine ağır nesnelere bırakılmaz.
15. Ayakkabılarınızı ter emen malzemedan yapılmış pamuklu çorap ile kullanınız.

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

16. Ayaklarınızı temiz ve kuru tutunuz. İş ayakkabıları orjinal şekilleri bozularak (çelik parmak koruyucu çıkartılarak) kullanılmaz. İşyerinden çıkartılmaz.

İş Güvenliği Çizmesi

1. Çalışanların, işleriyle ilgili su, toprak, beton, çamur etkilerinin bulunduğu zeminlerde, iş ayakkabısının yeterli koruma sağlamadığı durumlarda kullanılır.
2. Kimyasal aşındırıcılar (asit –kostik) ve elektrik enerjisiyle temasa karşı dayanıklı, özel çizmeler de üretilmektedir.
3. Çizmeler rahat giyilip çıkartılabilmeli ve giyildiğinde kişileri rahatsız etmemelidir.
4. Çizmelerin tabanı kaymayı önleyici şekilde üstü ise pürüzsüz imal edilmelidir.
5. Çizmeler yalıtkan malzemeden (kauçuk, sentetik kauçuk, lastik vb.) Üretilmeli ve bilek kısmı çift kat olarak takviye edilmelidir.
6. Çizmelerin üzerinde delik, çatlak, kalıp izi, buruşuk kabarcık, ezilme, dikiş ve iletken malzeme olmamalıdır.
7. Çizme astarı örgülü veya dokunmuş kumaştan olmalıdır.
8. Çizme numaraları tse'ye uygun olmalıdır.
9. Çizme tabanı et kalınlığı aşağıdaki çizelgeye uygun olmalıdır.
10. Çizmelerin elektriki direnci $5.0 \times 10 \omega$ (ohm) dan düşük olmamalıdır.
11. Çizmeler TS 3547 ye uygun olmalıdır.

D) Yüksekte Çalışma ve Emniyet Kemeri Kullanımı

Emniyet Kemerleri

1. Yüksekteki çalışmalarda düşmeye, kapalı alan çalışmalarında ise ilave tedbir amacıyla koruma sağlayan, kemer ve halatlardan oluşan güvenlik malzemesidir.
2. Bel, omuz ve bacakları kavrayan kemer, halat ve emniyet askıları ile alet çantası ve torba takılabilecek kancalar bulunur.
3. Kemer ve askılar, elyaf örgülü malzemeden birbirlerine takviye edilmiş. Metal parçaları ise (toka, halka, perçin vb.) Paslanmaz malzemelerden üretilmiş olmalıdır.
4. Kemer kısmının uzunluğu 135 cm, genişliği 45 mm, destek parçasının uzunluğu 85 cm, genişliği 85 mm olmalı, kasıklardan ve omuzdan tutan askılar 45 mm.den az olmamalıdır.
5. Örgülü malzemenin birbirine takviyelendirilmesi ile imal edilen kemerde dikişler çift sıra naylon iplik ile yapılmalıdır.
6. Paraşüt tipi emniyet kemerlerinde kemer sapanı 2 adet olması zorunludur.
7. Paraşüt tipi emniyet kemerinde, kemer ile irtibatlı, kasıklardan, göğüsten, omuzlardan ve sırttan tutan askıları olmalıdır.
8. Kemer ile birlikte üzerinde bulunan toka, halka, emniyet halatı ve askılarının minimum 1500 kg.lık taşıma mukavemeti olmalıdır.
9. Kemerin sapanı; 160 cm boyunda, 16 mm kalınlığında, örgülü kendir, güneşe dayanıklı polyester veya ipek halattan imal edilmelidir.
10. Paraşüt tipi emniyet kemerlerinin omuzdan kavrayan kısımlarında da sapan bağlama halkası olmalıdır. Emniyet kemeri ısıya ve neme dayanıklı olmalıdır.
11. Emniyet kemeri TS EN 358, TS EN 361, TS EN 813, TS EN 355 çift kol NFC 18-435, ANSI A 10.14 gibi standartlara uygun olmalıdır. Kemerde travma sapanı bulunmalı ve uzman

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

kişiler tarafından mevzuatta belirtilmiş form ile en az 6 ayda bir kontrol edilmiş olmalı ve talep halinde YÜKLENİCİ bu formları İSG-Çevre birimine sunabilmelidir.

Emniyet Ağları

1. Kritik çalışmalarda (çatı kaplama / saç sökümü vb. İşler) alınan güvenlik önlemlerine ilave olarak Güvenlik ağı uygulaması yapılır.
2. Çalışma alanının altına çalışma alanında her tarafından en az 5m taşacak şekilde daha geniş ağı gerilecektir. (polyester file tipi) (TS EN 1263-1 standardına uygun olacaktır.)
3. Uygulanan güvenlik ağının uygunluğu İSG-Çevre Bölümü tarafından kontrol edilerek onaylanacak ve uygunluk onayı verilecektir

KORDSA A.Ş yetkileri YÜKLENİCİ firmadan yüksekte çalışma ile ilgili olarak bu şartnamede yer almayan ilave önlemler isteme hakkına sahiptir

E) Gürültüden Korunma ve Kulaklık Kullanımı

Muf Tipi Kulaklık

1. 80 desibelin üzerindeki zararlı ses ve görüntülerin kulağa zarar vermesini engellemek amacıyla kullanılan güvenlik malzemesidir.
2. Ayarlanabilir çelik baş bantlarının tuttuğu abs plastikten yapılmış iki fincandan meydana gelmiştir.
3. Kulaklığın fincanları, darbelerle dayanıklı, kulağı tam olarak örten, kulak çevresine iyi oturan ve temas yüzeyinden içeri ses sızmayacak şekilde dizayn edilmiştir. Kulaklık fincanlarının kulak çerçevesiyle temasını sağlayan yastıklar, terletmez ince plastik kaplı sentetik köpükten mamüldür.
4. Kulağın çelik baş bantları, ayarlanabilir olmalı, tercihe göre baş üstü ve çene altında kullanılabileceği gibi barete ve yüz siperliğine takılarak kullanılanları olabilir.
5. Kulaklık 80 db'in üzerindeki ses ve gürültüyü önleyecek özelliğe sahip olmalı, konuşmaları engellememelidir.
6. Kulaklığın çelik baş bant şekli, tercihe göre baş üstü ve çene altında kullanılan şekli ile sipariş edilebileceği gibi baret ve yüz siperliğine takılarak kullanılacak olanları siparişte belirtilmelidir.
7. Kulak çevresine baskı noktaları tercihe göre yağ veya hava yastıklı olarak sipariş edilmelidir
8. Kulaklıklar, hafif (yaklaşık 150 gr.) Kullanımı kolay ve darbelerle dayanıklı olmalıdır.
9. Kulaklıklar cilt rahatsızlığı ve meslek hastalıkları yaratmamalıdır.
10. Kulaklıkların ayarlanabilir yaylı çelik baş bantları zaman içerisinde paslanmamalı ve sıkma özelliğini kayıp etmemelidir, temizliği kolay olmalıdır.
11. Kulaklığın, kulak çevresine olan temas yüzeyinden içeri ses geçirmemeli ve ses izolasyonu iyi olmalıdır. Kulak çevresine baskısı eşit dağılımlı olmalı, tek noktadan baskı yapmamalıdır.
12. Kulaklıklar TS EN 352-1 e uygun olmalıdır.

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

Kulak Tıkacı

1. 95 desibelin üzerindeki zararlı ses ve görüntülerin kulağa zarar vermesini engellemek amacıyla kullanılan güvenlik malzemesidir.
2. Kulağın deliğini tıkayarak zararlı ses ve gürültüyü geçirmeyen, yumuşak köpük, silikon veya plastikten imal edilmişlerdir.
3. Kullanım yerinin özelliklerine göre, ipli veya çelik baş bantlı olarak imal edilebilirler.
4. El ile inceltilip serbest bıraktığımızda kulak deliğinin şeklini alacak ve kenarlarından içeri zararlı ses geçirmeyecek şekilde dizayn edilmiştir.
5. Silikon veya plastik türü olanlar kolay temizlenebilir.
6. Tıkaçlar 95 db'nin üzerindeki ses ve gürültüyü geçirmemeli, normal konuşmaları ve işitmeyi engellememelidir.
7. Tıkaçlar hafif ve kullanımı kolay olmalıdır.
8. Çelik baş bantlı tıkaçları metal kısımları paslanmaz malzemeden imal edilmeli ve sıkma özelliğini kaybetmemelidir.
9. Tıkaçlar TS EN 352-2 ye uygun olmalıdır.

F) Solunum Koruması ve Maske Kullanımı

Gaz maskesi ve Filtreler

1. İnsan hayatı için tehlike arz eden gaz ve toz kaçaklarının olduğu yerlerde çalışmak zorunda olanlara filtre edilmiş temiz hava vererek sağlıklı bir ortamda çalışmasını temin eden bir malzemedir. Gaz maskeleri, kullanım yeri ve şekillerine göre ikiye ayrılır.
2. Yarım yüz maskesi : Ağız burun ve çeneyi kapatarak, havayı temizlerler, maskenin gövdesi sentetik maddeden yapılmıştır.filtreler kartuş tipidir. Filtrelerin seçimi, hangi tür gaz veya toza karşı koruma yapılması isteniyorsa ona uygun filtre seçilir.
3. Tam yüz maskesi : Yarım yüz maskelerinden farkı gözleri ve yüzü korumasıdır. Diğer özelliklerinde fark yoktur
4. Organik ve inorganik maddelere karşı dayanıklıdır,
5. Her yüze rahatlıkla uyum sağlayacak şekilde dizayn edilir.
6. Görüş alanı geniş, darbelere ve kimyasal maddelere karşı dayanıklıdır.
7. Ağız, burun, çene ve yüzü çok iyi kavrayarak, filtre dışında hava geçirmezler.
8. Hava alma ve verme valfleri (sübap) vardır, sızdırmazlık sağlarlar.
9. Filtre kartuşları rahatlıkla değiştirilebilir.
10. Filtreler yeterli ve temiz hava veren kaliteli olmalıdır.
11. Maskeler TS EN 14387+A1, TS EN 12941, TS EN 12942 ye uygun olmalıdır.

Toz Maskesi

1. İnsan hayatı için tehlike arz eden gaz ve toz kaçaklarının olduğu yerlerde çalışmak zorunda olanlara filtre edilmiş temiz hava vererek sağlıklı bir ortamda çalışmasını temin eden bir malzemedir.
2. Bakım gerektirmeyen gaz maskeleri ağız, burun ve çeneye kapatarak tehlikeli zerrecikleri, gaz ve buharları tutan elyaf filtrelerle donatılmışlardır. Maskenin yüzeye oturması için ayarlanabilir ve elastiki bandı olmalıdır. Maske üzerinde kullanılan havayı dışarı atmada

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

kolaylık sağlamak amacıyla ventili olanları da vardır. Maske yeterince kullanıldıktan sonra atılır. Maskeler nem ve tozdan etkilenmeyecek şekilde korunmalıdır.

3. Gövde kısımları tehlikeli zerrecikleri, gaz, toz ve buharı tutan elyaf filtrelerden imal edilir.
4. Maskeler yeterli temiz hava vererek, rahat solunum yapma olanağı sağlar.
5. Kullanılacak ortamda bulunan toz, buhar ve gaz türüne farklı tipte üretilir.
6. Kirli hava girişini engellemek için maskenin yüze sıkı oturmasını sağlayan, ayarlanabilir elastiki bantlar vardır.
7. TS EN 149+A1 a uygun olmalıdır.

G) El Koruması ve Eldiven Kullanımı

1. Kullanan kişinin ellerini çalışma sırasında, çapak batmalarına, kesilmelere, sıyrılmalara ve cisim batmalarına karşı koruyan malzemedir.
2. Eldivenler, deri, pamuklu kumaş veya dokuma kumaşın latex, doğal kauçuk, suni kauçuk, plastik, nitril v.b. maddelere daldırılmaları veya kaplanmaları şeklinde imal edilirler.
3. Eldivenler kullanım yerine göre beş parmaklı veya dört parmaklı bir arada baş parmak ayrı, sağ ve sol eller için ayrı ayrı üretilmelidir. Ayrıca kullanan kişiye çalışma sırasında zorluk çıkarmayacak şekilde esnek olmalıdır.
4. Eldivenler, delinmeye, kesilmeye ve mekanik zorlanmalara karşı dayanıklı olmalıdır.
5. Parmakların ve bileğin rahatlıkla hareket edebilmesi için esnek olmalıdır.
6. Ellerin, eldivenden çabuk çıkarılabilmesi gerektiği yerlerde kullanılacak eldivenlerin bilek kısmı elastiki (lastikli) olmasına dikkat edilmeli, sparişte bu durum göz önüne alınmalıdır.
7. Sağ ve sol eller için ayrı ayrı imal edilmelidir. Giyilip çıkarılması kolay olmalıdır.
8. Deri veya dokuma eldivenlerin avuç içi, parmak uçları, baş parmak arası takviye edilmiş olmalıdır.
9. Eldivenler deriden imal edilmiş ise şaplı deri kullanılmalıdır.
10. Deriden imal edilen eldivenlerin dikişleri naylon iplikten olmalı ve dikişler kullananı rahatsız etmemelidir.
11. Eldivenler hangi malzemeden imal edilirse edilsinler kullananın sağlığını bozacak alerjik bir sorun çıkarmamalı ve terletme yapmamalıdır.
12. Eldivenler madeni yağlara, hidrokarbonatlara ve kimyasal maddelere karşı mukavim olmalıdır.
13. Pamuklu kumaş üzerine kaplama veya daldırma şeklinde ve direk olarak latex, kauçuk, plastik, nitril vb. Maddelerden imal edilen eldivenler yıkanabilir olmalı, yıkandığında daralma, esneme, sarkma ve diğer özelliklerini kayıp etmemelidir
14. Eldivenler Mekanik ise çalışma ortamına uygun Aşınma, Kesilme, Yırtılma ve Delinme direncine sahip TS EN 388+A1, Kimyasal ise çalışılacak kimyasala ve çalışma süresine mukavim TS EN ISO 374-1, sıcak yüzeylerde temaslarda ise temas eden yüzey ve ortam özelliklerine uygun TS EN 407 standartına sahip olmalıdırlar.

D) Tanklara ve Kapalı Alanlara Giriş

1. Tanklara ve kapalı alanlara giriş izni YÜKLENİCİ temsilcisi, kapalı alanda çalışacak personel, saha sorumlusu, işi yaptıran bölüm sorumlusu ve İSG Çevre Bölümü sorumlusu tarafından özel gereksinimler göz önünde bulundurularak hazırlanır.
2. Hazırlanan izin sadece belirtilen iş, yer ve zaman için geçerli olur.
3. Tanklara ve kapalı alanlara giriş izni her gün yenilenmek zorundadır.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

4. Tanklarda ve kapalı alanlarda çalışan bütün YÜKLENİCİLER için izleyici yedek personel belirlenmelidir. Tanklara ve kapalı alanlara giren çalışan sayısı birden fazla olur ise izleyici yedek personel sayısının belirlenmesi saha sorumlusu ve İSG Çevre Bölümü sorumlusu tarafından yapılır.
5. Tanklara ve kapalı alanlara giren ve izleyici yedek personel olarak bulunan bütün çalışanlar tehlikelere karşı, alınan önlemler karşı, acil durum ve koruyucu ekipman kullanımı hakkında İSG Çevre Bölümü tarafından bilgilendirilecektir.
6. KORDSA A.Ş. Acil durumlarda kullanılmak üzere tanklar ve kapalı alanların girişinde temiz hava solunum cihazı bulundurulmasını YÜKLENİCİ firmadan isteme hakkına sahiptir.
7. Tanklara ve kapalı alanlara giren bütün çalışanlar koruma halatına bağlı olarak emniyet kemeri takmak zorundadır. Koruma halatlarının uçları tank dışında boşa ve hazır olarak bekletilmelidir.
8. İSG Çevre Bölümü işe başlamadan önce kapalı alan ve tank içerisinde oksijen miktarını, patlayıcı madde ve zararlı kimyasal miktarını ölçmek zorundadır.
9. Tanklara ve kapalı alanlara giriş için aşağıda belirtilen hazırlıklar saha sorumlusu ve işi yaptırın bölüm sorumlusu kontrolü altında gerçekleştirilmelidir.
10. Tanklara bağlı bulunan bütün zararlı madde hatlarının bağlantılarının kesilmesi, körlenmesi, ayrılması ve etiketle kilitle emniyete al dene (EKED) uygulanması

11. Tanklara bağlı bulunan zararsız madde hatlarının bağlantısının kesilmesi, körlenmesi, ayrılması ve eked uygulanması.
12. Bağlantıların kesimi ve körlenmesi tanklara mümkün olan en yakın yerden yapılmalıdır.
13. Eğer aydınlatma ve enerji ihtiyacı bataryalı aydınlatma ile veya düşük voltajlı patlamaya karşı korumalı aydınlatma ve pnömatik ekipmanlar ile sağlanamaz ise düşük voltajlı (24 volt) enerji kaynağı kullanılmalıdır.
14. Tanklarda ve kapalı alanlarda ateşli bir çalışma yapılması gerekir ise ayrıca ateşli iş izni alınması gerekir.

E) Kazı Çalışmaları

1. Fabrika sahası içinde yapılan bütün kazı çalışmaları için kazı izni alınması gereklidir.
2. Elle, kürekle toprak kaldırma işlemleri, iş makinaları ile yapılan yüzey düzeltme işlemleri de kazı izni kapsamına girer.
3. Yeraltından geçen bütün elektrik, enstruman, inşaat, proses ve iş güvenliği hatları için ilgili kişilerin kazı alanına gelmesi gerekmektedir.
4. Yerleşmiş bütün yer altı kabloları ve boruları sorumlusu veya süpervizörü tarafından işaretlenmeli yeraltı çizimleri güncellenmelidir. İşaretleme fiziksel olarak belirlenmiş işaretler ile yapılmalıdır. (kireç, tebeşir, boya v.b.)
5. YÜKLENİCİ kazı izni almadan çalışmaya başlayamaz
6. Kazı izni aynı grup tarafından her gün yenilenir.
1. Bütün yeraltı sistemleri referans için projeye işlenmelidir. Enerji hatlarının üst kısımlarına uyarıcı levahalar konulmalıdır.
2. YÜKLENİCİ, uygun hafriyat ve hendek kazma yöntemlerinin kullanılmasını, kenarların gerekli eğimde olmalarının ve payandalarla desteklenmesinin, molozların kazının kenarından en az 2-3 metre uzakta tutulmasını sağlamaktır.
3. YÜKLENİCİ çalışmalar başladığında uygun fiziki bariyerlerin yerleştirilmesinin sağlanmasından sorumludur. Kazı alanlarında 1.5 metreden daha derin olan kazı çalışmalarında koruyucu barikatlama yapılır.

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

4. 1,5 metreden daha derin kazıların kenarlarına, korkuluk sistemleri, çitler ve bariyerler yerleştirilecektir. Korkuluk/Sabit bariyer sistemleri, üst kenar boyunca herhangi bir noktada dışa ve aşağıya doğru uygulanan en az 90 kg'lık bir kuvvete dayanma kapasitesinde olacaktır.
5. Kazılar ve hendekler tabelalarla, uyarılarla ve barikatlarla belirgin hale getirilecektir. Bir kazının civarında hareketli ekipmanlar kullanılıyorsa veya bir kazının kenarına yaklaşmak için hareketli ekipmanlar gerekiyorsa ve operatör kazının kenarını açık bir şekilde ve doğrudan göremiyorsa, hafriyatın kenarından en az 1 metre uzağa barikatlar, elde tutulan veya mekanik sinyaller veya dur işaretleri yerleştirilecektir.
6. Fabrika bağlantı yolları boyunca yapılan bütün kazı işlemleri için gece yeterli düzeyde aydınlatma sağlanacaktır.
7. Yollara ve taşıt geçen geçitlere yerleştirilen kapaklar, kapak üzerinden geçmesi beklenen en büyük taşıtın azami dingil ağırlığının en az iki katı ağırlığı taşıyabilme kapasitesinde olacaktır.
8. Yerleştirilen bütün kapaklar, rüzgar, makine ya da insan geçişi sebebiyle yerinden kaymaması için sağlam bir şekilde tespit edileceklerdir.
9. Kazı işleri, mutlaka yukarıdan aşağıya doğru ve toprağın durumu ile mütenasip şev verilerek yapılacaktır. Sandık kazı ve altını oymak suretiyle çökertme işi katıyken yapılmayacaktır. Yapılan kazı işinde şev verilmesi gerekirse durum ilgili çalışanına bildirilecektir. Şev verilmesi mümkün olmayan kazılar, derinliği 150 cm'yi aşarsa, yan yüzler uygun şekilde desteklenmek veya payanda atmak suretiyle takviye edilecek ve kenarların çökmesine meydan verilmeyecektir.
10. Akıcı ve gevşek zeminlerde şev açısı 45° den az diğer zemin çeşitleri için 60° şev açısı verilmelidir.
11. Yalnız kaya zeminler için şev açısı 90° olabilir.
12. Sert kaya, sert şist, betonlaşmış kum ve çakıl, sert kalker, killi şist, kaya gre ve konglomera gibi kendini tutabilen zeminler dışında derinliği 1.50 metreden fazla olup, şevsiz yapılmak zorunluluğu bulunan kazılarda cidarlar uygun şekilde desteklenmek suretiyle tahkim olunacak ve payanda için kullanılacak kalas başları, kazı üst kenarından 70 cm. yukarı çıkarılacaktır.
13. Yağışlı havalarda kazı yapılmaması esastır. Yağış durduktan sonra, durum gözden geçirilecek yeniden çalışılmasına imkan bulunması halinde, her türlü emniyet tedbirleri alınarak kazıya izin formu yeniden doldurularak başlanılabilecektir.
14. İş Makineleri ile yapılan kazılarda makinenin çalışma alanı içine işçi sokulmayacaktır. Kepçe, dozer ve benzeri Makinelerin saha içinde belirli kısımda çalışması bittikten sonra, işçilerle yapılmasına gerek varsa, işçiler, bundan sonra işbaşı yapacaklardır.
15. Toprak taşınmasında makinenin kazı içine girip çıkabileceği rampalar yapılacak ve bu rampaların eğimi 35 dereceden fazla olmayacaktır. Bunun sağlanmadığı hallerde yük asansörleri kullanılacaktır. Rampalarda birden fazla araç bulundurulamaz.
16. Kazıların toprak, kazı kenarından en az 2-3 metre uzaklığa atılacak, bazı kenarına baskı yaparak çökmesi önlenecektir. Bütün ekipmanlar veya malzemeler kazı alanı içine düşmelerini önleyecek şekilde uzak tutulacak veya bağlanacaktır. Özellikle payanda yapılan kenarlarda toprağın mümkün olduğu kadar uzak mesafeye atılması gereklidir.
17. Kazı işlerinde 1.50 m.'den daha derin toprak yığınlarının altlarını kazarak çökertmek yasaktır.
18. 1.50 metreden daha derin olan kazı işyerinde, işçilerin inip, çıkmaları için yeteri kadar el merdivenleri bulundurulacaktır. İksa tertibatını ve desteklerini, inip çıkma vasıtası olarak kullanmak yasaktır.

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

19. Derin kuyu kazılmasına izin verilmez. Kazılması gereken durumlarda onay alınmak kaydı ile özel teknikler kullanılır.

20. Ekskavatör, buldozer ve benzeri makinelerle yapılan kazılarda bu Makinelerin hareket alanı içinde işçi çalıştırılmaz. Bu Makinelerin üzerinde sürücünden başka kimse bulundurulamaz.

F) Yer ve Duvar Açıklıkları – Çatı Kenarında Yapılan Çalışmalar

1. Yer açıklıkları aşağıda belirtilen şekilde korunur veya barikatlanır.
2. Tahta, demir, tüp veya geçme iskele, metal borudan sabit koruyucu bir demir ve orta demirden ibaret ve her yönden 90 kg lık bir zorlamaya karşı dayanıklı olmalıdır.
3. Çelik halat koruyucu ve orta koruyucu 1" (2.54 cm) kalınlığında ve her yönden gelebilecek 90 kg lık bir zorlamaya karşı dayanıklı olmalıdır.
4. Yer açıklıkları kapakları aşağıda belirtildiği şekilde ölçüleri göz önüne alınarak hazırlanmalıdır.
5. Eğer açıklıkların bir ölçüsü veya çapı 45 cm veya daha az ise en az 2 cm kalınlığında kontraplak veya tahta kullanılmalıdır.
6. Eğer açıklığın bir ölçüsü veya çapı 45 cm den fazla ise iki katlı 2 cm lik kontraplak veya 5 cm lik tahta kullanılmalıdır.
7. Bütün kapaklar takoz, halat veya çivi ile hareket etmesini önlemek için sabitlenmelidir.
8. Bütün kapaklara "dikkat" ibaresi konulmalıdır.
9. Eğer duvar açıklıkları çalışma alanı yüzeyinden 1 metre veya daha az ise koruyucu barikatlama sistemi aynen uygulanır.
10. Duvar yüksekliği 1 metreden fazla ise herhangi bir önlem alınmasına gerek yoktur. Bu gibi çalışma alanlarında saha kuralları geçerlidir.
11. Çatı kenarlarında yapılan çalışmalarda emniyet kemeri bağlantısı için düşmeye karşı koruma sistemleri montajı yapılır.
12. Hazır kullanılacak sistemler için TS EN 795 standardına uygunluk aranır.
13. Tesis içinde yapılacak olan sistemlerde İSG-Çevre Bölümü tarafından belirlenen ekipmanların kullanımına izin verilir.
14. Çatı kenarlarında yapılan çalışmalardan önce hazırlanan sistemin uygunluğu İSG-Çevre Bölümü tarafından kontrol edilir.
15. Çatılarda 1.5 metreden fazla mesafe kalan durumlarda uyarıcı barikatlama yapılır. Bu gibi durumlarda saha kuralları geçerlidir.

G) Vinç İle İlgili Yapılan Çalışmalar / İşaret ve İşaretçiler

- 1) Tüm Kaldırma ekipmanları TMMOB bağlı Makina Mühendisleri Odası tarafından onaylanmış olacak ve 3 ayda bir defa test raporu alınacaktır.
- 2) Test raporu bulunmayan veya test tarihi geçmiş kaldırma ekipmanlarının sınırları içerisine girilmesine izin verilmez.
- 3) Tüm calaskar ve vinçlerin kullanımı ve kaldırma işlemleri esnasında iş eldiveni kullanılması zorunludur.
- 4) Kaldırma işlemi yapılırken kullanılan bez, çelik tel veya zincir sapanın burkulmasına ve düğüm oluşumuna izin verilmez.
- 5) Kaldırma işlemleri için ip veya urgan kullanılmasına izin verilmez.
- 6) Vinçlerin veya calskarların üzerindeki yükü sabitlemeden askıda kalmasına veya uzun bir süre askıda bırakılmasına izin verilmez.
- 7) Vinç veya calaskar yükü altında durmak yasaktır.

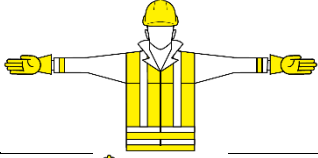

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

- 8) Vinç veya calaskarlar ile açılı yük kaldırmak sakıncalıdır. Bu ekipmanlar yatay çekme işlemleri için kullanılamazlar.
- 9) Yatay çekme işlemleri için kopçık kullanılmasına izin verilir. Kopçıkların üzerinde kapasitelerinin yazması gereklidir.
- 10) Kopçık kullanırken mekanizmasını durdurmak için fren veya kilit sistemi bulunması gerekir.
- 11) Kaldırma ve destek işlemleri için kriko kullanılması durumunda kriko kaldırılacak yükün yüzeyine ve tabanına dik olarak kullanılmalıdır.
- 12) Kaldırma işlemleri yapılırken uyarıcı barikatlama yapılmalıdır.
- 13) Mobil vinç veya tavan vinci kullanılırken işaretçi personel kullanılması zorunludur.
- 14) İşaretçi personelin farklı bir elbise giymesi gerekir.
- 15) Vinç operatörü ve işaretçinin iletişimi telsiz yardımı ile veya işaret dili ile yapılmalıdır.
- 16) Vinç ile yapılan kaldırma işlemlerinde klavuz ip kullanılması zorunludur.
- 17) Vinç ucuna sepet bağlayarak yapılacak olan çalışmalarda kullanılan sepetin İş Güvenliği ve Çevre Bölümü'ne onaylatılması zorunludur.
- 18) Sepet içinde yapılacak çalışmalarda emniyet kemeri kullanılması zorunludur.
- 19) Mobil vinçlerin ayaklarının tam kurulumu sağlanmadan çalışmasına izin verilmez.
- 20) Vinç operatörü vinç ayaklarını kuracağı zemin ile ilgili önlemlerini almak zorundadır.
- 21) Dengesiz, eğimli ve yumuşak zeminlerde vinç ayağı altına vinç pabucu kullanılması gereklidir.
- 22) Vinç operatörü lastik tekerlek üzerinde kaldırma işlemi yapamaz.
- 23) Normal vinçler ve benzeri kaldırma araçlarının görünen bir yerine aracın kaldıracağı azami yükü gösterir bir etiket bulunmaktadır. Bütün kaldırma araçlarına etikette yazılı miktarın üzerinde bir yük yüklenmeyecektir. Araçları kullanan operatörler söz konusu etiketlerin araç üzerinde daima bulunmasına ve miktarı aşan yükleri yüklememeye dikkat edeceklerdir.
- 24) Yük kaldırılmasında zincir kullanılıyorsa, zincir baklalarının % 5 fazla uzadığı veya baklardan her biri, iç kısmından dörtte bir oranında aşınmış olduğu görülürse, bu zincirler kullanılmayarak yenileri ile değiştirilecektir.
- 25) Yükün kaldırılmasında çelik halat kullanılıyorsa, halatların muayenesi sırasında, bir metre boyunda aşağıda gösterilen miktarda dayanıklılığını kaybetmiş olduğu görülürse, bu halatlar kullanılmayarak yeniler ile değiştirilecektir.
- 7 telli halatta % 12 (Takriben 1 tel kopmuşsa)
19 telli halatta % 20 (Takriben 4 tel kopmuşsa)
37 telli halatta % 25 (Takriben 9 tel kopmuşsa)
61 telli halatta % 25 (Takriben 15 tel kopmuşsa)
- 26) Kaldırma araçları her gün kullanılmadan önce operatörleri tarafından muayene edilecek, çelik halat veya zincirler gözden geçirilecek, fren ve alarm tertibatlarının işlediğine kanaat getirildikten sonra araç kullanılacaktır.
- 27) Yükün kaldırılması sırasında, bu işle görevli kimseler de dahil olmak üzere, hiç kimse yük altında bulunmayacaktır.
- 28) Yükler daima dik olarak kaldırılacaktır. Sapan takılıp operatöre kumanda verildikten sonra, yükün sallantı yapmayacak şekilde bağlanmış olmasına dikkat edilecektir. Sallantı görür veya yük kaldırırken sallantı yapacağı tahmin edilirse, yük yere indirilerek sapan düzeltilecektir. Hiç bir suretle yük sallantısının işçiler yardımı ile giderilmesine çalışılmayacaktır. İşçiler bu konuda hiç bir yardımda bulunmayacaklardır.
- 29) Vinçlerin kancalarındaki yükün kurtulup düşmelerini önlemek için kancalarında güvenlik mandal bulunacaktır ve kullanılmadan önce kontrol edileceklerdir.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

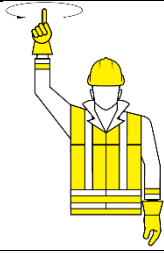

- 30)**Yüklere asılmak, tırmanmak, yükün altında durmak, eldivensiz olarak halatla çalışmak yasaklanacaktır.
- 31)**Sapanlar, yükün ağırlığına ve yüke uygun seçilecek, bozulan sapanlar kesinlikle kullanılmayacaktır.
- 32)**Kullanılacak olan sapanların kaldırma kapasiteleri ile ilgili İSG-Çevre Bölümü kontrol etme ve uygun olmayan sapanları değiştirme hakkına sahiptir.
- 33)**Vinç operatörü, işaretçiden başkasının işaretlerine uymayacak işaretçi dışındaki kimselerde operatöre işaret vermeyecektir.
- 34)**İşaretçilerin üzerinde fosforlu yekek bulunacaktır.
- 35)**İşaretçi ile vinç operatörünün iletişimi telsiz yardımı ile sağlanacaktır. Sağlanamaması durumunda işaret dili kullanılır.
- 36)**İşaretçilerin kullanması gerekli ikaz hareketleri 28762 Sayılı Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine göre aşağıda belirtildiği şekildedir.

A. Genel İşaretler

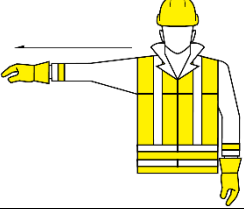
Anlamı	Tarifi	Şekil
BAŞLAT Hazır ol Başlama komutu	Avuç içleri öne bakacak şekilde her iki kol yere paralel	
DUR Kesinti / ara Hareketi durdur	Avuç içi öne bakacak şekilde sağ kol yukarı kalkık	
TAMAM İşlemin sonu	Her iki kol göğüs hizasında eller kenetli	

B. Dikey hareketler

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

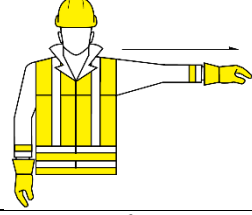

Anlamı	Tarifi	Şekil
KALDIR	Sağ kol avuç içi öne bakacak şekilde yukarı kalkırken yavaşça daire çizer	
İNDİR	Sağ kol avuç içi içeri bakacak şekilde yere doğru indirilmişken yavaşça daire çizer	
DÜŞEY MESAFE	Mesafe her iki elin arasındaki boşlukla ifade edilir	

C. Yatay Hareketler

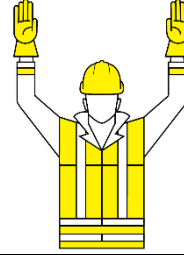
Anlamı	Tarifi	Şekil
İLERİ	Her iki kol avuç içleri yukarı bakacak şekilde bel hizasında bükülürken kollar dirsekten kırılarak yukarı hareket eder	
GERİ	Her iki kol avuç içleri aşağı bakacak şekilde göğüs önünde bükülürken kollar dirsekten kırılarak yavaşça gövdeden uzaklaşır	
SAĞ İşaretçinin sağı*	Sağ kol avuç içi yere bakacak şekilde yere paralel sağa uzatılmışken sağa doğru yavaşça küçük hareketler	

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

SOL İşaretçinin solu*	Sol kol avuç içi yere bakacak şekilde yere paralel sola uzatılmışken sola doğru yavaşça küçük hareketler	
YATAY MESAFE	Eller arasındaki boşluk mesafeyi ifade eder	

Tehlike

Anlamı	Tarifi	Şekil
KES Acil dur.	Avuç içleri öne bakacak şekilde her iki kol yukarı kalkık	
HIZLI	Bütün hareketler daha hızlı	
YAVAŞ	Bütün hareketler daha yavaş	

H) Kaldırma Sapanları – Yük Sapanları ve Aparatları

1. Çelik halat sapanlar kaldırılacak ve taşınacak yükleri, kaldırma ve taşıma araçlarının kancalarına asarak taşınmasını sağlayan taşıma elemanlarıdır.

2. Kullanılmasına izin verilen çelik sapan çeşitleri ve kapasiteleri aşağıda belirtilmiştir.

a. Tek Kollu Sapanlar

b. İki Kollu Sapanlar

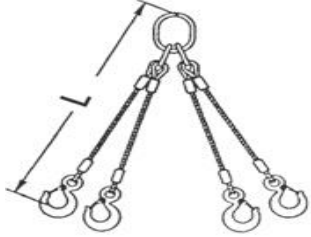
HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

c. Üç Kollu Sapanlar

d. Dört Kollu Sapanlar

3. Çelik sapanların kullanım kapasiteleri aşağıda belirtilmiştir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

Tip	Tek Bacak	Boğdurma	Sepet sapan		2 bacaklı		Boğdurma 2 bacaklı		3 veya 4 Bacaklı		Sonsuz	
Açı	-	-	0-45	45-60	0-45	45-60	0-45	45-60	0-45	45-60	-	-
Bacak Faktörü	1,0	0,8	1,4	1,0	1,4	1,0	1,2	0,8	2,1	1,5	2x2	1,6
Halat Çapı	Kg											
8	700	560	980	700	980	700	840	560	1500	1050	2800	1100
10	1050	840	1470	1050	1470	1050	1260	840	2250	1600	4200	1700
12	1550	1240	2170	1550	2170	1550	1860	1240	3300	2300	6200	2500
13	1800	1440	2520	1800	2520	1800	2160	1440	3850	2700	7200	2900
14	2120	1700	2970	2120	2970	2120	2550	1700	4350	3150	8480	3300
16	2700	2160	3780	2700	3780	2700	3240	2160	5650	4200	10800	4350
18	3400	2720	4760	3400	4760	3400	4100	2720	7200	5200	13600	5650
20	4350	3480	6100	4350	6100	4350	5200	3480	9000	6500	17400	6900
22	5200	4160	7280	5200	7280	5200	6240	4160	11000	7800	20800	8400
24	6300	5040	8820	6300	8820	6300	7560	5040	13500	9400	25200	10000
26	7200	5760	10080	7200	10080	7200	8640	5760	15000	11000	28800	11800
28	8400	6720	11760	8400	11760	8400	10080	6720	18000	12500	33600	13500
32	11000	8800	15400	11000	15400	11000	13200	8800	23500	16500	44000	18000
36	14000	11200	19600	14000	19600	14000	16800	11200	29000	21000	56000	22500
40	17000	13600	23800	17000	23800	17000	20400	13600	36000	26000	68000	28000
44	21000	16800	29400	21000	29400	21000	25200	16800	44000	31500	84000	33500
48	25000	20000	35000	25000	35000	25000	30000	20000	52000	37000	100000	40000
52	29000	23200	40600	29000	40600	29000	34800	23200	62000	44000	116000	47000
56	33500	26800	46900	33500	46900	33500	40200	26800	71000	50000	134000	54000
60	39000	31200	54600	39000	54600	39000	46800	31200	81000	58000	156000	63000

4. Yük kaldırma işlemlerinde polyester elyaf sapan kullanılmasına izin verilir.
5. Elyaf sapanların kaldırma kapasiteleri ve renk kodları aşağıda verilmiştir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

GÜVENLİ ÇALIŞMA YÜK TABLOSU (KG)

Emniyet Katsayısı: 6

Sapan Renkleri

	100 %	80 %	200 %	140 % -45°	100 % 45°-60°
Mor	1000	800	2000	1400	1000
Yeşil	2000	1600	4000	2800	2000
Sarı	3000	2400	6000	4200	3000
Gri	4000	3200	8000	5600	4000
Kırmızı	5000	4000	10000	7000	5000
Kahve	6000	4800	12000	8400	6000
Mavi	8000	6400	16000	11200	8000
Turuncu	10000	8000	20000	14000	10000

1) İskele Kullanımı

İskeleler üzerindeki çalışmalarda, çalışanlar, yüksekte düşmeye karşı korunacaktır. Derme çatma, kusurlu veya yetersiz iskele kullanımı, uygun olmayan donanım ve kurulum yasaktır. Yükleniciler, iskele kullanımının mevzuat gerekliliklerle uyumlu olmasını sağlamalıdır. İskele kullanımdan önce ehliyetli iskele kurulum uzmanı tarafından tasarlanmalı, kurulmalı ve gözden geçirilmeli ve uygunluğu onaylanmalıdır.

1. Tüm iskeleler, sağlam ve düzgün zemin üzerinde kullanılmalıdır. İskeleler, her 8 m' de bir bina veya yapıya yatay olarak sabitlenmelidir. 15 m den daha yüksek kurulacak iskeleler için ilgili firmanın profesyonel mühendislik hizmeti alması zorunludur.
2. Tüm iskele platformlarında, en az 90 cm. Yüksekliğinde sağlam korkuluklar ve en az 15 cm. Yüksekliğinde topukluk olmalıdır. İskelelerde, çalışma platformu zemini en az 5 cm kalınlığında tahta kalas veya platform için özel yapılmış metal plaka ile donatılmış olmalıdır. Kullanılan zemin ekipmanları parçalar halinde ise sıkıca platforma sabitlenmelidir.
3. İskele üst korkulukları ölçüleri en az 2" x 4" (5cm x 10 cm) ölçülerinde olmalıdır.
4. Kullanılan tüm iskelelerin çalışma alanına çıkışta uygun bir merdiven bulunması gerekir. Kullanılan merdivenler sağlam ve sabit olmalıdır.
5. Tekerlekli iskele kullanıldığında, tekerlek frenlenmelidir. Fren tertibatı her bir tekerlek için uygulanmalıdır.
6. Hareket ettirilen, iskele üzerinde insan yada malzeme olmamalıdır.
7. Tekerlekli iskeleler, platformun en dar kısmının dört katından yüksek olamazlar. Aksi takdirde sabitlenmeleri gerekir. Tekerlekli iskelelerde seviye ayarlayıcı vidalar kullanılmayacaktır. Ayar vidalarının kullanılmasına izin verilen iskelelerde, vida 30 cm.'den fazla dışarı çıkmamalıdır.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

- 8.** Tekerlekli iskelelerde tekerlek seçimi iskelenin boyu ve yükü ile orantılı olmalıdır. Orantısız kullanılan tekerlekli iskelelerin kullanımına izin verilmez.
- 9.** İskele üzerinde, güvensiz ve ağır malzeme bulundurulmaz. İskelenin her bir parçası ve birleşim noktaları toplam ağırlığının 4 katını taşıyacak şekilde imal edilmiş olmalıdır.
- 10.** Metal iskeleler elektrik iletim hatları ve elektrikli ekipmanlara, her konumdan 5 metre mesafe ile kurulmalıdır.
- 11.** İskele parçaları, kaynak, yakma, kesme, delme veya eğme yolu ile fiziksel olarak değiştirilmeyecektir. İskele üzerinde, tuğla, marley, gibi benzer malzemeler 60 cm.'den yüksek bir şekilde istif edilmeyecektir. Ayrıca iskele platformu çevresi istif devrilmesine karşı koruyucu muhafaza ile çevrilecektir.
- 12.** Zorunlu alanlarda korkulukları olmayan iskele platformlarında çalışılacak durumlarda, mutlaka emniyet kemeri, kullanılmalıdır. (1,20 metreden alçak ise İSG-Çevre bölümüne danışın) İskele elemanlarına tırmanarak iniş / çıkış yapmak ve platform üstü korkuluklara basarak çalışmak kesinlikle yasaktır. İniş / çıkışlar için iskeleye sabitlenmiş, uygun merdiven kullanılmalıdır. Asla iskele dışından asılarak veya korkuluklardan sarkarak çalışılmaz.
- 13.** Tekerlekli iskeleleri kullanırken hareket etmesini önlemek için her bir tekerlek üzerinde hareket etmeyi engelleyecek fren sistemi bulunmalıdır.
- 14.** İskeleler, geçiş yollarının üstünde kuruldukları zaman orta korkuluk demiri ile topukluk arasındaki mesafe bez veya gergin branda ile kapatılmalıdır.
- 15.** Tekerlekli iskelelerin tekerlek çapları iskelenin ağırlığı ve kullanımı esnasında oluşan yükü kaldırabilecek kapasitede olmalıdır. Ahşap iskele ile çalışılmasına izin verilmez.
- 16.** İskele çalışma platformu zeminine, merdiven veya benzer ekipmanlar yerleştirerek daha yüksek alanlarda çalışmak kesinlikle yasaktır. İskele çalışma platformu, zemin tahtalarının iskele dışına taşan kısımlarına basarak çalışmak yasaktır. İskelelerin korkuluklarına basılarak çalışılmasına kesinlikle izin verilmez
- 17.** İskeleler kendi kurulum ayakları dışında herhangi bir beton, kutu, tüp, yükselti vb maddelerin üzerine destek olarak kurulamaz.
- 18.** KORDSA A.Ş. YÜKLENİCİ firmadan kullanacağı iskeleler için teknik onay almasını veya imalaçı bilgilerini tedarik etmesini talep edebilir.
- 19.** İskelenin boyunu arttırmak için iskelenin üst kısmına merdiven veya geçici bir yükselti çıkarılması ve kullanılması yasaktır.

J) Portatif Merdivenlerin Kullanımı

- YÜKLENİCİ tarafından kullanılan merdivenler sağlam malzemedden olmalıdır.
- YÜKLENİCİ tarafından kullanılmak üzere getirilen merdivenler giriş kontrolleri yapılamadan kullanılmaz.
- Elektrik işlerinde kullanılan eldivenlerin TS EN 131-3 standardına uygun izole olması gerekmektedir.
- Kontrol edilen merdivenlerde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilir ise YÜKLENİCİ uygunsuzluğu gidermek yada yeni bir merdiven sağlamak zorundadır.
- Merdivenler kapı geçiş yolları içine veya üzerine kurulacak ise gerekli olan barikatlama ve işaretleme işlemleri YÜKLENİCİ çalışanları tarafından sağlanmalıdır.
- Çalışılan merdiven üzerine iki ayak üzerinde çıkılmalıdır.
- YÜKLENİCİ çalışanları elektrik kaynağı veya elektrikli hatlar yanında çalışma yaparken kesinlikle metal merdiven kullanmamalıdır.
- Eğer YÜKLENİCİ çalışanı merdiven üzerinde iki elinide kullanarak çalışma yapacak ise emniyet kemeri kullanılmalıdır. Kullanılacak olan emniyet kemeri paraşüt tip olmalıdır.

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

9. Merdivenlere çıkmadan önce ayakkabıların yağ, gres, çamur gibi kaygan maddelerden temizlenmiş olması gerekmektedir.
10. Merdivene çıkarken veya merdivenden inerken yüzünüz daima merdivene dönük olmalıdır.
11. Hiç bir zaman bir merdivene iki kişinin çıkmasına izin verilmez. Mümkün olan her durumda merdivenlerde yüzü dönük çalışılmalıdır.
12. fabrika sahası içerisinde kullanılmasına izin verilen merdivenler aşağıda tanımlanmıştır.
13. Tüm merdivenlerin üzerinde imalatçı, modeli, üretim yılı ve varsa son kullanım tarihini gösteren etiket/levha olmalıdır.

Düz ve uzatılabilir merdivenler :

1. Düz merdivenlerin boyu maksimum 6 metre olmalıdır.
2. Uzatılabilir merdivenler için bu sınır 12 metredir.
3. YÜKLENİCİ kullandığı düz veya uzatılabilir merdivenin tabanını dayandığı nesneden olan dik açıklığının merdivenin boyunun dörtte biri olmasına dikkat etmelidir.
4. Tüm düz ve uzatılabilir merdivenlerin en üst basamağında en az 1.5 metrelik bir ip bulunmalıdır.
5. Bu ip merdivenin kullanımı esnasında kayması ve devrilmesini önlemek amacı ile merdiveni bağlamada kullanılır.
6. Merdiven düz bir yatayta kullanılacak ise ve ipi bağlamak için herhangi olanak yok ise merdivenin çalışma süresi boyunca aşağıdan bir kişi tarafından tutulması gereklidir.
7. Düz ve uzatılabilir merdivenlerin yere basan ayaklarında kaymayı önleyici lastikler bulunmalıdır.
8. Merdivenler üst basamağı ip ile bağlanıncaya kadar aşağıdan bir kişi tarafından tutulmalıdır ve ayrıca iş bitiminde ipin sökülmesi esnasında da aşağıdan bir kişi merdiveni tutmak zorundadır.
9. Metreden daha yüksek olan çalışma alanlarında merdivenin üstten son iki basamağının kullanılması yasaktır. 1.2 metreden alçak çalışma alanlarında ise merdivenin en üst basamağın çıkması sakıncalıdır.
10. Uzatılabilir merdivenler ikiye ayrılarak ayrı ayrı kullanılamazlar.

Düz basamaklı merdivenler (A tipi)

1. A tipi merdivenlerin boyu maksimum 4 metre olmalıdır.
2. A tipi merdivenler düz merdiven olarak kullanılamazlar.
3. A tipi merdivenlerin arasında kapanmayı önleyici kilit mekanizması bulunması gerekir.
4. A tipi merdivenlerin en üst kısmında bulunan basamak kullanılmaz.

K) Elektrik Kaynağı / Oksi Kaynak Çalışmaları

1. Kaynak veya kesim için kullanılan saloma, hortumları ve tüpleri birbirinden bağımsız olarak depolanmalıdır. (bağlantı noktaları kesin olarak ayrılmalıdır.)
2. Tüpler sabitlenerek depolanmalıdır. Tüpleri sabitlemek için kullanılacak olan ekipmanlar İSİG-Çevre Bölümü tarafından onaylanır.
3. Çalışma sona erdiği ve ekipmanlar bırakıldığı zaman YÜKLENİCİ tarafından bütün gaz ve oksijen tüplerinin vanaları kapatılmalıdır.
4. Kullanımda olmayan bütün tüpler dik durumda depolanmalı ve koruyucu emniyet tapaları kapatılmalıdır.

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

5. YÜKLENİCİ tüpleri çalışma alanları dışında depolamalıdır. İSG-Çevre Bölümü tüp depolama alanlarını kontrol etme ve daha fazla önlem alması için talepte bulunma hakkına sahiptir.
6. Depolama alanında oksijen tüpleri ile LPG tüpleri yangın bölmesi ile veya en az 6 metrelik mesafe ile ayrılmalıdırlar.
7. YÜKLENİCİ tüpleri kaldırmak için sepet, kaldırma platformu veya buna benzer bir düzenek kullanmak zorundadır.
8. YÜKLENİCİ gaz ve oksijen tüplerinin taşınması esnasında tüp vanalarını kapalı tutmalı ve koruyucu emniyet tapaları kullanılmalıdır.
9. Her bir kaynakçı kaynak makinası veya tüpleri yanında kullanıma hazır yangın söndürme cihazı bulundurmak zorundadır.
10. YÜKLENİCİ havai kaynak ve kesme işlemlerinde ve işletmenin yangına hassas bölgelerinde kaynak yapacak ise yangın perdesi veya yangın battaniyesi sağlamak zorundadır.
11. YÜKLENİCİ tüp taşıma arabası üzerinde bulunan tüpleri kullanılmalıdır. Arabasız tüp kullanımına izin verilmez. Tüpleri sabitlemek için zincir kullanılmalıdır. Sabitlenmemiş tüplerin kullanımına izin verilmez.
12. YÜKLENİCİ tüpleri yağ ve gresten uzak tutmalıdır. Yağlı eldiven veya üstübu ile tüplere müdahale edilmesi kesinlikle yasaktır.
13. Gaz ve oksijen tüplerinin tanklara ve kapalı alanlara sokulması yasaktır.
14. Boş ve dolu tüplerin kaynak çalışmasında destek, dayanak, tezgah v.b. olarak kullanılması yasaktır.
15. Kaynak makinası kabloları veya gaz ve oksijen hortumları bağlantı noktaları aşınmalarına, yırtıklarına ve çatlaklarına karşı kontrol edilmelidir. Herhangi bir uygunsuzluk durumunda İSG – Çevre ve saha sahibi sorumluları YÜKLENİCİ firmadan hortum ve kablo değiştirmesini isteyebilir.
16. Hortumlar kelepçe yardımı ile bağlanmalıdır, çelik kabloların hortum bağlama işleminde kullanılması kesinlikle yasaktır. Gaz ve oksijen hortumları için ikişer adet kelepçe kullanılmalıdır.
17. Hortumlar birbirlerine sarılı olarak kullanılmalıdır.
18. Tüpler beş yılda bir defa kontrolden geçmelidir. Tüpler üzerinde soğuk damga ile 5 yıl ibaresi aranır. Tüplerin kontrolleri esnasında bu damga görülmez ise tüpler fabrika sahası içerisine alınmaz.
19. Her bir hortumda şaloma ve tüp bağlantıları için ayrı ayrı olmak üzere alev tutucu ve check vana bulunması gereklidir. Bu tertibata sahip olmayan tüplerin içerisinde kullanılması kesinlikle yasaktır.
20. YÜKLENİCİ kesme ve kaynak işlemleri için özel olarak hazırlanmış oksijen yakıt hortumları kullanmak zorundadır.
21. Oksijen hortumunu gaz hortumu ile yer değiştirerek kullanmak kesinlikle yasaktır.
22. YÜKLENİCİ temsilcisi, firmasının işe başlamadan önce kullanacağı bütün tüp ve kaynak makinalarını İSG-Çevre Bölümüne onaylatmak zorundadır.
23. YÜKLENİCİ temsilcisi İSG-Çevre Bölümünün kontrol sonrası değişiklik için tavsiyede bulunması durumunda önlemlerini almak ve gerekli değişiklikleri yapmak zorundadır.
24. YÜKLENİCİ firmalara gerek duyulur ise alev tutucu ve check vanalar konusunda teknik destek İSG-Çevre bölümü tarafından verilir.
25. Elektrik kaynağı yapılan yerlerde kaynakçılar kullanılan elektrot uçlarını yerlere veya diğer yürüme yollarına atmayarak toplama kapları oluşturup buralarda toplamak zorundadır.
26. Elektrik kaynağı yapılan çalışmalarda metal merdiven kullanılması kesinlikle yasaktır.
27. Portatif kaynak makinaları kullanılmadıkları zaman kapalı tutulmalıdır. Kullanımda oldukları zaman yağmurlu havalarda genel koruma amacı ile uygun bir şekilde kapatılmaları gereklidir.

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

- 28.** YÜKLENİCİ çalışını sıcak elektrotu su içerisine daldırmamalıdır. Bunun yapılması çalışının elektrik şokuna maruz kalmasına yol açabilir.
- 29.** Topraklama kablosu çalışılan parçaya kelepçe yardımı ile mümkün olan en yakın noktadan bağlanmalıdır. Topraklama kablosu mevcut kurgulara veya ekipmanlara bağlanamaz.
- 30.** YÜKLENİCİ kaynak ve kesme işleminde kullanacağı maske, yüz siperliği, eldiven, önlük gibi gerekli koruyucu malzemeleri sağlamak zorundadır.
- 31.** Bütün ark kaynağı ekipmanlarının gövde topraklamasının bulunması gereklidir. Ekipman topraklaması kaynak makinası şasesinin elektriksel olarak enerjilenmesini önleyici ve asgari elektriklenme mesafesinde olmalıdır.
- 32.** Kaynak devresini oluşturan enerji kablosu ve geri dönüş şase kablosu izoleli olmalıdır. Kaynak devresi bağlantı bloğunda "toprak" şeklinde işaretleme olsa dahi ekipman topraklaması asla kaynak devresine bağlanmamalıdır.
- 33.** Kaynak devresi şase geri dönüş yolu, koruyucu topraklama konektörleri, alev alıcı sıvı veya gaz taşıyan boru hatları üzerinden olamaz.
- 34.** Tehlikeli proses alanları ve alev alıcı madde depolama alanlarında hiç bir çelik, boru hattı veya diğer metal maddeler kaynak devresi dönüş yolunun bir parçası olamaz.
- 35.** Ark kaynağında iyi izoleli, bakımı sapları olan elektrod maşaları kullanılmalıdır.
- 36.** Kullanılan enerji kabloları ve geri dönüş şase kabloları ekli, yıpranmış, bantlı olmamalıdır. sorumluları YÜKLENİCİ firmadan bu gibi ekipmalarda değişiklik isteme hakkına sahiptir.
- 37.** Zincirler, çelik halatlar vinçler, monoraylar, kaldırma ekipmanları, elektrik ve enstruman panoları kesinlikle kaynak geri dönüş akımını taşıma amacı ile kullanılmazlar.
- 38.** Vinç yardımı ile yapılan kaynak işlerinde kaynak geri dönüş şase bağlantısının ve enerji kablusunun vinç ile devre oluşturmadığından emin olunmalıdır.
- 39.** Yapılacak olan her bir ateşli iş çalışması için ateşli iş izni düzenlenir. YÜKLENİCİ çalışanları ateşli iş izni düzenlenmeden çalışmaya başlayamazlar.
- 40.** Ateşli iş izni sadece bir çalışma alanı için ve günlük olarak düzenlenir.
- 41.** Ateşli iş izni YÜKLENİCİ temsilcisi, saha sahibi, işi yaptıran bölüm sorumlusu ve İSG-Çevre bölümü sorumlusu tarafından bereber düzenlenir.
- 42.** Havai hatlarda yapılan her türlü ateşli iş izni gerektiren çalışmalarda YÜKLENİCİ çalışma yapılan alanda gözcü çalışan bulundurmamak zorundadır.

L) Enerji İle Yapılan Çalışmalar

1. Çalışma alanında kullanılacak olan elektrik enerjisinin kullanımı Elektrik Bölümü tarafından onaylanacaktır.
2. Eğer enerji dağıtım paneli kullanılması gerekli ise panel Elektrik Bölümü tarafından onaylanır.
3. Panelin Elektrik Mühendisleri Odası tarafından onaylanması talep edilebilir.
4. Panel içinde Kaçak akım rölesi bulunması zorunludur.
5. Elektrik enerjisi altında yapılacak olan çalışmalarda elektrik enerjisinin kesilmesi zorunludur.
6. Bu uygulama için Kords Etiketle-Kilitle-Emniyete Al-Dene prosedürü uygulanır.
7. Bu kapsama giren YÜKLENİCİ çalışanlarına EKED eğitimi İSG-Çevre Bölümü tarafından verilir.
8. EKED prosedürünün ihlal eden YÜKLENİCİ çalışanlarının KORDSA içinde çalışmasına izin verilmez.

M) Radyoaktif Maddeler İle Yapılan Çalışmalar

HAZIRLAYAN : EMEEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

1. Yüklenici Radyografi NDT gibi çalışmalar için Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından onaylanmış kurumlar haricinde firmalarla çalışamaz.
2. İşveren sınırları içerisinde Radyografi ile ilgili çalışmalar İSG-Çevre Bölümü koordinasyonunda yürütülecektir.
3. İŞVEREN sınırları içerisinde Radyografi ile ilgili çalışma yapacak YÜKLENİCİ, TAEK Radyografi Seviye-1 sertifikasına sahip bir elemanını çalışma bölgesinde bulunduracaktır. (Yasal Zorunluluk)
4. YÜKLENİCİ; yapacağı çalışmalarla ilgili, kalibrasyonu yapılmış bir radyometre ile gerekli ölçümleri yaparak radyasyon alanı güvenlik şeridini oluşturacaktır.
5. Barikatlama mesafesinin tayini için, kullanılan kaynağın ömür çizelgesi çalışmaya başlamadan önce İSG-Çevre Bölümüne bildirilmelidir.
6. Çalışmalar sırasında, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğine uyulacaktır.

N) Acil Durum Yönetimi ve Planlaması

1. YÜKLENİCİ firmanın kendisine ait bir şantiyesi olması durumunda kendi çalışanlarını ve firmasına bağlı olarak çalışan diğer YÜKLENİCİ firma çalışanlarını kapsayan acil durum planı oluşturmak zorundadır.
2. Hazırlanan Acil Durum Planı İSG-Çevre Bölümü tarafından onaylanır.
3. Acil Durum Planlarının hazırlanması aşamasında İSG-Çevre Bölümü tarafından YÜKLENİCİ firmalara planların içerikleri ve organizasyonu hakkında yönlendirme yapar.
4. YÜKLENİCİ firmalar KORDSA A.Ş tarafından organize edilen Acil Durum Tahliye Tatbikatlarına katılmak zorundadır.

o) Kaynakçı Elbiseleri

Kaynak işlemlerinde kullanılacak mont, pantolon ve elbise ISO 11612:2015 ve TS EN 1149-1 sertifikasına sahip olmalıdır. Standard sadece kumaşta değil son ürünün kendisine verilmiş olmalıdır. Bitmiş üründe aynı zamanda alev almaz reflektif malzeme de kullanılmalıdır.

EKLER :

EK1: YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

LİNKLER:

A.Ş MÜTEAHHİT PERSONELİ İŞE BAŞLAMA FORMU ([BKZ. SHE.15.F001](#))
MÜTEAHHİT MALZEME KAYIT FORMU ([BKZ. SHE.15.F002](#))

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

EK-1
YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ
SAYI : 28786 TARİH:05.09.2013

BİRİNCİ BÖLÜM**Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, yapı işlerinde alınacak asgari iş sağlığı ve güvenliği şartlarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamına giren tüm yapı işlerinin yapıldığı işyerlerinde uygulanır.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri, 19/9/2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği kapsamına giren işyerlerinde uygulanmaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 30 uncu maddesine dayanılarak,

(2) Avrupa Birliğinin 24/6/1992 tarihli ve 92/57/EEC sayılı Konsey Direktifine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt işveren: Bir işverenden, işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan, bu iş için görevlendirdiği işçilerini/çalışanlarını sadece bu işyerinde aldığı işte çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

c) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşları,

ç) Kanun: 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu,

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

d) Kendi nam ve hesabına çalışan: Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapan ve projenin tamamlanmasında profesyonel katkı sağlayan kişiyi,

e) Proje: Yapı işlerinin tasarımından tamamlanmasına kadar yürütülen bütün işleri,

f) Proje sorumlusu: İşveren tarafından görevlendirilen ve işveren adına projenin hazırlanmasından, uygulanmasından ve uygulamanın kontrolünden sorumlu gerçek veya tüzel kişiyi,

g) Sağlık ve güvenlik koordinatörü: Projenin hazırlık ve uygulama aşamalarında, işveren veya proje sorumlusu tarafından sorumluluk verilen ve bu Yönetmeliğin 10 uncu ve 11 inci maddelerinde belirtilen sağlık ve güvenlikle ilgili görevleri yapan gerçek veya tüzel kişileri,

ğ) Sağlık ve güvenlik planı: Muhtemel risklerin değerlendirilip yapı işi süreci boyunca sağlık ve güvenlik ile ilgili alınacak tedbirlerin, organizasyon yapısının, çalışma yöntemlerinin ve bunlara ilişkin işlerin ne zaman ve kim tarafından yapılması gerektiğinin belirlendiği, aynı yapı sahasında faaliyet gösterecek farklı işverenler, alt işverenler, kendi nam ve hesabına çalışan kişiler ve farklı çalışma ekipleri arasında sağlık ve güvenliğe dair hususların koordinasyonunun sağlanması amacıyla yapı alanının tamamından sorumlu işveren veya proje sorumlusu tarafından hazırlanan veya hazırlanması sağlanan planı,

h) Yapı alanı: Yapı işlerinin yürütüldüğü alanı,

ı) Yapı işleri: İnşaat ve çeşitli mühendislik işlerinin yürütüldüğü, yerüstü veya yeraltında, su üstü veya su altında yapılan, Ek-1'de yer alan işler ile benzeri diğer işleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşverenlerin ve Diğer Kişilerin Yükümlülükleri ve Sorumlulukları

İşverenlerin yükümlülükleri

MADDE 5 - (1) İşveren, yapı işlerinde, Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen yükümlülüklerinin yanında özellikle aşağıdaki hususları sağlar;

a) Yapı alanının düzenli tutulmasını ve yeterli temizlikte olmasını,

b) Yapı alanındaki çalışma yerlerinin seçiminde; buralara ulaşımın nasıl sağlanacağını ve ekipman, hareket ve geçişler için alan veya yolların belirlenmesini,

c) Malzemenin kullanım ve taşıma şartlarının düzenlenmesini,

ç) Tesis ve ekipmanın kullanılmaya başlamadan önce ve periyodik olarak teknik bakım ve kontrollerinin yapılmasını,

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

- d) Çeşitli malzemeler ve özellikle tehlikeli malzeme ve maddeler için uygun depolama alanları ayrılmasını ve bu alanların sınırlarının belirlenmesini,
- e) Tehlikeli malzemelerin kullanımı ile uzaklaştırılma koşullarının düzenlenmesini,
- f) Atık ve artıkların depolanmasını, atılmasını veya uzaklaştırılmasını,
- g) Çeşitli işler veya işin aşamaları için öngörülen sürelerin yapı alanındaki işin durumuna göre yeniden belirlenmesini,
- ğ) Alt işverenler ve kendi nam ve hesabına çalışanlar arasında işbirliğini,
- h)Yapı alanındaki veya yakınındaki endüstriyel faaliyetler ile etkileşimin dikkate alınmasını,
- ı) 2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğe ve uyumlaştırılmış ulusal standartlara uygun kişisel koruyucu donanımların bulundurulmasını ve çalışanlar tarafından kullanılmasını.
- (2) Yapı alanında uygun sağlık ve güvenlik şartlarının devamının sağlanması için, işveren ve alt işverenler;
- a) Özellikle birinci fıkranın uygulanmasında Ek-4’te belirtilen asgari şartları dikkate alarak uygun tedbirleri alırlar.
- b) Sağlık ve güvenlikle ilgili konularda sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin uyarı, tespit ve talimatlarını dikkate alırlar.
- (3) İnşaatta yapılan çalışmalara bizzat katılmaları halinde işveren ve alt işverenler, yapı alanındaki uygun sağlık ve güvenlik şartlarının sürdürülmesi için, sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin sağlık ve güvenlikle ilgili konularda görüş ve önerilerini dikkate alır. İşveren ve alt işverenler;
- a) Kanununun 19 uncu maddesine,
- b) 25/4/2013 tarihli ve 28628 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi ile aynı Yönetmeliğin eklerinde belirtilen ilgili hükümlere,
- c) Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (ç) ve (ğ) bentleri ile 7 nci maddesine, uygun olarak hareket etmek zorundadır.

Proje sorumlusu ve işverenlerin sorumlulukları

MADDE 6 – (1) İşveren, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri bizzat yerine getirebileceği gibi, kendi adına hareket etmek üzere, gerekli fenni yeterliliğe sahip olan bir veya daha fazla proje sorumlusu tayin edebilir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

(2) İş sağlığı ve güvenliği konularında, bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik koordinatörü görevlendirilmesi proje sorumlusunun veya işverenin sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(3) Bu Yönetmeliğe göre sağlık ve güvenlik koordinatörleri atanmış olması ve sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin kendi görevlerini yapmaları, alt işverenlerin sorumluluğunu etkilemez.

Diğer kişilerin yükümlülükleri

MADDE 7 – (1) Yapı alanındaki uygun sağlık ve güvenlik şartlarının sürdürülmesi için kendi nam ve hesabına çalışanlar, sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin uyarı ve talimatlarını dikkate alır. Kendi nam ve hesabına çalışanlar;

a) Kanununun 19 uncu maddesi ve 23 üncü maddesinin birinci fıkrası ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrası ve Ek-4'e,

b) İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi ile aynı Yönetmeliğin eklerinde belirtilen ilgili hükümlere,

c) Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a), (ç) ve (ğ) bentleri ile 7 nci maddesine,

uygun olarak hareket etmek zorundadır.

(2) Birinci fıkra kapsamında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesinin izlenmesinden ve denetlenmesinden işveren sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

Sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin görevlendirilmesi, sağlık ve güvenlik planı ve bildirim

MADDE 8 – (1) Aynı yapı alanında birden fazla işveren veya alt işverenin bulunması durumunda, işveren veya proje sorumlusu, sağlık ve güvenlik konularında bir veya daha fazla sağlık ve güvenlik koordinatörü görevlendirir.

(2) İşveren veya proje sorumlusu, yapı işine başlamadan önce projenin hazırlık aşamasında, sağlık ve güvenlik planını hazırlar veya hazırlanmasını sağlar.

(3) Yapı işinde dördüncü fıkrada belirtilen bildirim gerektiren işler haricinde ve Ek-2'deki listede belirtilen riskleri içeren çalışmaların bulunmaması halinde sağlık ve güvenlik koordinatörü görevlendirilmeyebilir.

(4) İşveren veya proje sorumlusu;

1) Yapı işinin 30 işgününden fazla süreceği ve devamlı olarak 20'den fazla çalışan istihdam edileceği,

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

2) İşin büyüklüğü 500 yevmiyeden fazla çalışma gerektireceği,

durumlarda yapı işine başlamadan önce Ek-3'te belirtilen bilgileri içeren bildirim, Bakanlığın ilgili çalışma ve iş kurumu il müdürlüğüne vermekle yükümlüdür.

(5) Bu bildirimde belirtilen bilgilerin yer aldığı levha, açıkça görünecek şekilde yapı alanının uygun bir yerine konulur. Gerekğinde bu bilgiler güncellenir.

Proje hazırlık aşamasında genel prensipler

MADDE 9 – (1) İşveren veya proje sorumlusu, projenin tasarımının yapılması ve hazırlanmasının çeşitli aşamalarında, özellikle de aşağıda belirtilen durumlarda,

Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen risklerden korunma ilkelerini göz önünde bulundurur:

a) Yapı işinin, aynı anda veya birbiri ardına gerçekleşen farklı unsur ve aşamalarını planlamak amacıyla mimari, teknik ve organizasyonel konulara ilişkin karar alırken,

b) İşin ya da iş aşamalarının tamamlanması için ilgili meslek disiplinindeki kriterler de dikkate alınarak gereken süreyi hesaplarken.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre süre hesaplanırken, gerekli hallerde sağlık ve güvenlik planları ile sağlık ve güvenlik dosyaları da dikkate alınır.

Sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin proje hazırlık aşamasındaki görevleri

MADDE 10 – (1) Sağlık ve güvenlik koordinatörleri proje hazırlık aşamasında;

a) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesindeki yükümlülüklerin yerine getirilmesini koordine eder.

b) Sağlık ve güvenlik planını hazırlar veya hazırlanmasını sağlar. Yapı alanında Ek-2'de belirtilen işler yapılıyorsa, bu işlerle ilgili özel tedbirlerin planda yer almasını sağlar.

c) Proje süresince, birbirini takip eden veya daha sonra yapılacak işler sırasında dikkate alınmak üzere sağlık ve güvenlik bilgilerini içeren sağlık ve güvenlik dosyası hazırlar. Aynı dosyanın proje tamamlandıktan sonra temizlik, bakım, tadilat, yenileme, yıkım işleri gibi her türlü yapı işinin güvenli bir şekilde yerine getirilmesi için ihtiyaç duyulan bilgileri de içermesi sağlanır.

Sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin proje uygulama aşamasındaki görevleri

MADDE 11 – (1) Sağlık ve güvenlik koordinatörleri, proje uygulama aşamasında;

a) Aşağıdaki durumlarda Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen risklerden korunma ilkelerinin uygulanmasını koordine eder;

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

1) Aynı anda veya birbiri ardına yapılacak iş ve iş aşamalarının belirlendiği iş programlarının oluşturulması için teknik ve organizasyona yönelik kararların alınmasında,

2) İşin ya da iş aşamalarının tamamlanması için ilgili meslek disiplinindeki kriterler de dikkate alınarak yapılacak süre hesabında.

b) İşverenlerin gerekli tedbirleri uygulamasını ve gerektiğinde çalışanların ve kendi nam ve hesabına çalışanların korunmasını, 5 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen prensiplerin istikrarlı bir şekilde uygulanmasını, 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sağlık ve güvenlik planının yapılmasının gerektiği durumlarda bu planın uygulanmasını koordine eder.

c) Yapılan işteki ilerlemeleri ve meydana gelen değişiklikleri dikkate alarak 10 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki sağlık ve güvenlik planında ve aynı fıkranın (c) bendine göre hazırlanan sağlık ve güvenlik dosyasında gerekli düzenlemeleri yapar veya yapılmasını sağlar.

ç) Aynı yapı alanında, işe sonradan katılanlarda dâhil olmak üzere, işveren veya alt işverenler arasında organizasyonu sağlar, iş kazaları ve meslek hastalıklarından çalışanları korumak üzere işverenlerce yapılan çalışmaları koordine eder, Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında belirtilen işverenler arası bilgi alış verişinin sağlanmasına katkıda bulunur ve gerekli hallerde kendi nam ve hesabına çalışan kişilerin de bu çalışmalarda yer almasını sağlar.

d) Yapı işlerinde güvenli bir şekilde çalışılmasını sağlamak üzere yapılması gerekli kontrolleri koordine eder.

e) İzin verilen kişiler dışındakilerin yapı alanına girmesini önlemek üzere gerekli düzenlemeleri yapar.

Çalışanların bilgilendirilmesi

MADDE 12 – (1) Yapı işlerinde;

a) Kanunun 16 ncı maddesinde belirtilen hususlarla birlikte çalışanlar veya çalışan temsilcileri, yapı alanında sağlık ve güvenlik ile ilgili alınan tedbirler hakkında bilgilendirilir.

b) Verilen bilgilerin kolay ve anlaşılır olması sağlanır.

(2) İş ekipmanlarının kullanım talimatı çalışanlar tarafından rahatlıkla okunabilecek bir yere asılır.

Çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması

MADDE 13 – (1) Yapı alanının büyüklüğü ve riskin derecesi göz önünde bulundurularak, işyerinde yapılan çalışmalarda çalışanlar ve temsilcilerinin arasındaki koordinasyon sağlanarak, Kanunun 18 inci maddesinde belirtilen hususlar doğrultusunda, bu Yönetmeliğin 5 inci ve 11 inci maddelerine göre, çalışanların veya çalışan temsilcilerinin görüşleri alınıp katılımları sağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

Çeşitli ve Son Hükümler

Kullanılan makine, araç, ekipman, malzeme ve çalışma yöntemleri

MADDE 14 – (1) İşveren, yapı işlerinin yapıldığı işyerlerinde kullanılan makine, araç, ekipman, malzeme ve çalışma yöntemlerinin ilgili teknik mevzuata ve iş sağlığı ve güvenliği yönünden kabul görmüş, uyumlaştırılmış ulusal veya uluslararası standartlara uygun olmasını sağlar.

(2) İşveren, mekanik ve elektrikli ekipmanın seçimi, kurulması, uygun yerlere yerleştirilmesi, hizmete alınması, işletilmesi ve bakımında, çalışanların sağlık ve güvenliği için, bu Yönetmelik hükümleri ile 3/3/2009 tarihli ve 27158 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Makina Emniyeti Yönetmeliği (2006/42/AT) ile İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği hükümlerini dikkate alır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 15 – (1) 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Sağlık ve güvenlik planlarının geçerliliği

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce hazırlanan sağlık ve güvenlik planları 1/6/2014 tarihine kadar bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

EK – 1

YAPI İŞLERİ LİSTESİ

- 1- Kazı, yarma ve doldurma işleri
- 2- Hafriyat
- 3- İnşa
  - a) Bina
  - b) Set, baraj
  - c) Yol, demiryolu, havai hat
  - ç) Tünel
  - d) Metro
  - e) Köprü
  - f) Çelik yapı
  - g) İskele, liman, dalga kıran, gemi
  - ğ) Kanalizasyon, lağım
  - h) Kuyu
  - ı) Kanal
  - i) Duvar
  - j) Sıva, badana, boya işleri
  - k) Elektrik tesisatı
  - l) Sıhhi tesisat

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

ŞİRKET İÇİ

- m) Kalorifer tesisatı
- n) Dülgerlik
- o) Marangozluk
- 4- Prefabrike elemanların inşası ve sökümü
- 5- Montaj işleri
- 6- Değişirme ve donatma
- 7- Tadilatlar
- 8- Yenileme
- 9- Tamir
- 10- Söküm
- 11- Yıkım
- 12- Restorasyon
- 13- Bakım, boyama ve temizleme
- 14- Drenaj
- 15- Bu ekte belirtilen işlerde kullanılan sabit ve hareketli makine ve tesisleri kullanma.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

EK- 2

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSKLERİNİ İÇEREN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ

1-Özellikle, yapılan işin ve işlemlerin niteliği veya işyeri alanının çevresel özelliklerinden dolayı, çalışanların toprak altında kalma, bataklıkta batma veya yüksekten düşme gibi risklerin fazla olduğu işler.

2- Çalışanın işin yürütümü dolayısıyla maruz kaldığı özel tehlikelere yönelik sağlık gözetimi gerektiren veya kimyasal ve biyolojik özelliklerinden dolayı çalışanların sağlık ve güvenlikleri için risk oluşturan maddelerle yapılan işler.

3-24/3/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği uyarınca, denetimli ve gözetimli alanların belirlenmesini gerektiren iyonlaştırıcı radyasyonla çalışılan işler.

4-Yüksek gerilim hatları yakınındaki işler.

5-Boğulma riski bulunan işler.

6-Kuyu, yer altı kazıları ve tünel işleri.

7-Hava beslemeli sistem kullanan dalgıçların yaptığı işler.

8-Basınçlı hava sağlanarak keson içinde yapılan işler.

9-Patlayıcı madde kullanımını gerektiren işler.

10-Fiziksel özelliklerine bağlı olarak yüksek ses, titreşim, basınç farkı, toz oluşması gibi risklerin fazla olduğu işler.

11-Ağır prefabrik elemanların montaj ve söküm işleri.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

ŞİRKET İÇİ

EK - 3

YAPI İŞİNE İLİŞKİN BİLDİRİM

1-Bildirim tarihi,

2-İnşaatın açık adresi (mahalle, cadde, sokak, numara, ada, parsel, semt, ilçe ve il adları),

3-İşverenin ad ve adresi(mahalle, cadde, sokak, numara, ada, parsel, semt, ilçe ve il adları),

4-Proje tipi (*),

5-Görevlendirilmesi halinde proje sorumlusunun adı ve adresi,

6-Proje hazırlık safhasındaki sağlık ve güvenlik koordinatörünün veya koordinatörlerinin adı ve adresi,

7-Proje uygulama safhasındaki sağlık ve güvenlik koordinatörünün veya koordinatörlerinin adı ve adresi,

8-İşin planlanan başlama tarihi,

9-Planlanan çalışma süresi (inşaatın muhtemel bitiş tarihi),

10-Yapı alanında çalışacağı tahmin edilen azami çalışan sayısı,

11-Yapı alanında bulunması muhtemel yüklenicilerin(**) sayısı,

12-Belirlenmiş olan yükleniciler(**) hakkında bilgi.

(*)Yapılan inşaatın yapı çeşidi yazılacaktır. (köprü, bina, yol gibi)

(**)Alt işverenler, kendi nam ve hesabına çalışanlar ile mal veya hizmet tedarik edenler belirtilmelidir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

EK – 4

YAPI ALANLARI İÇİN ASGARİ SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI

Bu ekte yer alan yükümlülükler, yapı alanının özelliğinin, yapılan iş ile tehlikelerinin ve çalışma şartlarının gerektirdiği durumlarda uygulanır.

A) Yapı alanındaki çalışma yerleri için genel asgari şartlar

Yüksekte çalışma

1- Seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimalinin oluşabileceği her türlü alanda yapılan çalışma; yüksekte çalışma olarak kabul edilir.

2- Yüksekte yapılan çalışmalarda aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yüksekte yapılması zorunlu olmayan montaj ve benzeri çalışmaların mümkün olduğunca öncelikle yerde yapılması sağlanır.

b) Yapılacak çalışmaların önceden planlanması ve organize edilmesi, bu planlama yapılırken yüksekten düşme ile ilgili hususlara acil durum planında yer verildiğinden emin olunması sağlanır.

c) Çalışanların, çalışma yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmaları uygun araç ve ekipmanlarla sağlanır.

ç) Çalışma yerlerinde çalışanların güvenliği öncelikle, güvenli korkuluklar, düşmeyi önleyici platformlar, bariyerler, kapaklar, çalışma iskeleleri, güvenlik ağıları veya hava yastıkları gibi toplu koruma tedbirleri ile sağlanır.

d) Toplu koruma tedbirlerinin düşme riskini tamamen ortadan kaldıramadığı, uygulanmasının mümkün olmadığı, daha büyük tehlike doğurabileceği, geçici olarak kaldırılmasının gerektiği hallerde, yapılan işlerin özelliğine uygun bağlantı noktaları veya yaşam hatları oluşturularak tam vücut kemer sistemleri veya benzeri güvenlik sistemlerinin

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

kullanılması sağlanır. Çalışanlara bu sistemlerle beraber yapılan işe ve standartlara uygun bağlantı halatları, kancalar, karabinalar, makaralar, halkalar, sapanlar ve benzeri bağlantı tertibatları; gerekli hallerde iniş ve çıkış ekipmanları, enerji sönmüleyici aparatlar, yatay ve dikey yaşam hatlarına bağlantıyı sağlayan halat tutucular ve benzeri donanımlar verilerek kullanımı sağlanır.

e) Yapı işleri sırasında ve yapı işleri bitirilip yapı kullanıma geçtikten sonra yüksekte yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere oluşturulacak yatay ve dikey yaşam hatları için gerekli olan bağlantı noktaları ve yapısal düzenlemeler, projenin hazırlık aşamasında belirlenerek sağlık ve güvenlik planı ve sağlık ve güvenlik dosyasında yer alır.

f) Yüksekte güvenli çalışma donanımlarının, düzenli olarak kontrol ve bakımlarının yapılması sağlanır. Uygun olmayan donanımların kullanılması engellenir.

g) Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapılarak gerekli eğitim verilir.

ğ) Yüksekte yapılan çalışmalar işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişinin gözetim ve kontrolü altında gerçekleştirilir.

3- Kullanılan güvenlik ağları; malzeme özellikleri, yapılan statik ve dinamik dayanım deneyleri ile bağlantı ve kurulum şartları bakımından TS EN 1263-1 ve TS EN 1263-2 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır ve yapılan işe uygun tipte güvenlik ağı seçilir. Yapı alanında kullanılan güvenlik ağının kullanma kılavuzu işyerinde bulundurulur. Güvenlik ağları standartlara ve kullanım kılavuzuna uygun şekilde kurulur.

4- Betonarme platformların döşeme kenarlarında, asansör, merdiven, baca, shaft, aydınlatma boşlukları gibi döşemelerde süreksizlik meydana getiren boşluklarda, duvar ve perde duvar gibi yapı elemanları arasında süreksizlik meydana getiren pencere ve benzeri boşluklarda çalışanların veya malzemelerin düşmesini engelleyecek toplu koruma tedbirleri alınır, korkuluk sistemlerinin kullanılması halinde korkulukların bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.

5- Herhangi bir sebeple betonarme platform kenarında güvenli korkuluğun bir kısmının geçici olarak kaldırılmasının gerektiği durumlarda, bu alanlarda gerekli güvenlik tedbirleri alınır ve çalışanlara uygun kişisel koruyucu donanımlar verilir.

6- Korkuluklarda;

a) Platformdan en az bir metre yükseklikte ve herhangi bir yönden gelebilecek en az 125 kilogramlık yüke dayanıklı ana korkuluk,

b) Platforma bitişik, en az 15 santimetre yüksekliğinde topuk levhası,

c) Topuk levhası ile ana korkuluk arasında açıklıklar 47 santimetreden fazla olmayacak şekilde konulan ara korkuluk,

bulunması sağlanır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

Geçitlerde güvenlik

7- Çalışma platformları ve geçitler kişileri düşmekten ve düşen cisimlerden koruyacak şekilde yapılır, boyutlandırılır, kullanılır ve muhafaza edilir.

Düşen cisimler

8- Yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılan el aletleri ve diğer malzemelerin düşmelerini engelleyecek tedbirler alınır.

9- Çalışanlar, düşen cisimlere karşı öncelikle toplu olarak korunur.

10- Yapı alanında, cisimlerin düşerek tehlike oluşturabileceği bölgelere girişler önlenir veya gerektiğinde kapalı geçitler yapılır.

11- Yapı alanında, çalışanlara uygun baş koruyucu donanımlar verilerek kullanımı sağlanır.

12- Yapı alanında, malzemelerin hangi yükseklikten olursa olsun doğrudan yere atılmaması, dengeli ve güvenli bir şekilde indirilerek uygun bir yere istif edilmesi sağlanır. Atık malzemelerin uzaklaştırılması için moloz kaydırakları gibi güvenli çalışma yöntemleri tercih edilir.

Enerji dağıtım tesisleri ve elektrikle çalışma

13- Enerji dağıtım tesisleri, yangın veya patlama riski oluşturmayacak şekilde tasarlanarak kurulur ve işletilir. Kişilerin, doğrudan veya dolaylı teması sonucu elektrik çarpması riskine karşı korunması sağlanır.

14- Elektrikle ilgili bütün ekipman ve bağlantıların kurulması, sökülmesi, tamirat ve tadilat işleri sadece ilgili mevzuatın öngördüğü yetkili elektrikçiler tarafından yapılır.

15- Elektrikli tesisatın bütün parçalarının, güç gereksinimleri için yeterli kapasite ve kalitede ve yapı işlerindeki çalışma koşullarına dayanıklı olması sağlanır.

16- Yapı alanı içerisindeki ana pano ve tali elektrik panolarında uygun kaçak akım rölesi kullanılır.

17- Yapı alanında veya çalışanların erişebileceği yerlerde bulunan elektrik panoları, tevzi tabloları ile kontrol tertibatı ve benzeri tesisat, kilitli dolap veya hücre içine konulur. Bakım, onarım ve yenileme nedeniyle gerilim altındaki tesisatın tecritlerinin çıkarılması gerektiğinde uyarı ve koruma amacıyla gerekli tedbirler alınır.

18- Yapı alanında elektrik bağlantıları için uygun bağlantı elemanları kullanılır, açık uçlu kablolarla bağlantı yapılmaz.

19- Yapı alanında kullanılan sabit ve seyyar iletkenler ile teçhizatların dış etkenlerden korunması sağlanır, eskimiş veya yıpranmış olanlar kullanılmaz.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

ŞİRKET İÇİ

20- Ekipman ve koruyucu cihazların tasarımı, yapımı ve seçiminde, dağıtılan enerjinin tipi ve gücü, dış şartlar ile çalışma alanının çeşitli bölümlerine girmeye yetkili kişilerin eğitim ve deneyimleri göz önünde bulundurulur.

21- Elektrik teçhizatı, iletim hatları ve elektrikli aletlerin üzerlerinde voltajları belirtilir.

22- Elektrikle çalışan iş ekipmanlarının gövde güvenlik topraklaması yapılır.

23- Her türlü elektrik kullanımı ve elektrik tesisatının işletilmesiyle ilgili olarak, bu Yönetmelik hükümleri yanında ilgili diğer mevzuat hükümleri de uygulanır.

Düzen, temizlik, istif ve depolama

24- Yapı alanının düzenli ve temiz tutulması sağlanır. Sivri uçları veya keskin kenarları bulunan malzeme ve atıklar düzenli periyotlarla çalışma alanlarından uzaklaştırılır. Yapı alanından uzaklaştırılması mümkün olmayan sivri veya keskin kenarları bulunan malzemelerin saplanma riskine karşı gerekli koruyucu malzemeler ile korunması/kaplanması sağlanır.

25- Buz, kar, yağmur, kullanılan malzemeler ve diğer etkenlerle kaygan hale gelen çalışma yerleri ve geçitler temizlenerek kaymayı önleyici tedbirler alınır.

26-Yapı alanında malzemelerin, yıkılma ve devrilmeleri önlenir, kazaya sebep olmayacak şekilde istif edilmeleri sağlanır.

27- Yapı alanında, yanıcı veya patlayıcı maddelerin depolandığı depo alanlarında ve patlayıcı ortam oluşan çalışma alanlarında bakım, onarım işleri dahil her türlü çalışmalarda 30/4/2013 tarihli ve 28633 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik hükümleri ve iş ekipmanları ve koruyucu sistemlerin kullanımında 30/12/2006 tarihli ve 26392 4 üncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Muhtemel Patlayıcı Ortamda Kullanılan Teçhizat ve Koruyucu Sistemlerle İlgili Yönetmelik (94/9/AT) hükümlerine uygun çalışılır.

Sağlamlık ve dayanıklılık

28- Beklenmeyen herhangi bir hareketi nedeniyle çalışanların sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek her türlü malzeme, ekipman ile bunların parçaları güvenli ve uygun bir şekilde sabitlenir.

29- İşin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak uygun ekipman ve çalışma şartları sağlanmadıkça, yeterli dayanıklılıkta olmayan yüzeylerde çalışılmasına ve bu yerlere girilmesine izin verilmez.

30- Kurulmakta, sökülmekte, bakımda, tamirde ya da yıkılmakta olan yapılarda çalışanları yapının dayanıksızlığından ve kırılabilirliğinden kaynaklanan risklerden korumak için yeterli tedbirler alınır.

Acil çıkış yolları ve kapıları

31- Acil çıkış yolları ve kapıları ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur:

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

- a) Acil çıkış yolları ve kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılır ve çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.
- b) Acil çıkış yolları ve kapıları herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve güvenli bir şekilde terk etmelerine imkan sağlar.
- c) Acil çıkış yollarının ve kapılarının sayısı ile yerleşimi ve boyutlarının, yapı alanının ve çalışan barakalarının kullanım şekline ve boyutlarına, içinde bulunan ekipmana, bulunabilecek azami çalışan sayısına ve 27/11/2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik hükümlerine uygun olması sağlanır.
- ç) Acil çıkış yolları ve kapıları, 11/09/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine göre işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.
- d) Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bulunmaz.
- e) Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatmayı sağlayacak sistem bulundurulur.

Yangın algılama ve yangınla mücadele

32- Yapı alanının özelliklerine, çalışan barakalarının ve diğer tesislerin boyutlarına ve kullanım şekline, alandaki ekipmana, alanda bulunan maddelerin fiziksel ve kimyasal özelliklerine, bulunabilecek azami kişi sayısına bağlı olarak uygun nitelikte ve yeterli sayıda yangınla mücadele araç ve gereci ile gerekli yerlerde yangın dedektörleri ve alarm sistemleri bulundurulur.

33- Yangınla mücadele araç ve gereçleri, yangın dedektörleri ve alarm sistemlerinin düzenli bakımlarının ve mevzuata uygun sürelerde periyodik kontrollerinin yapılması sağlanır.

34- Otomatik olmayan yangın söndürme ekipmanı görünür ve kolayca erişilebilir yerlere konulur ve önlerinde engel bulundurulmaz. Yangın söndürme ekipmanları kolay kullanılabilir nitelikte olup, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine göre işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.

Havalandırma

35- Çalışanların harcadıkları fiziksel güç ve çalışma şekli dikkate alınarak yeterli temiz hava sağlanır. Cebri havalandırma sistemi kullanıldığında, sistemin her zaman çalışır durumda olması sağlanır ve bu sistem çalışanların sağlığına zarar verebilecek hava akımlarına neden olmayacak şekilde tesis edilir. Çalışanların sağlığı yönünden gerekli hallerde havalandırma sistemindeki herhangi bir arızayı bildiren sistem bulundurulur.

Özel riskler

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

36- Çalışanların zararlı düzeyde titreşim, gürültü, gaz, buhar veya toz gibi zararlı dış etkenlere maruz kalmaları önlenir.

37- Zehirli veya zararlı madde bulunması muhtemel veya oksijen düzeyi yetersiz veya parlayıcı olabilecek bir ortama girmek zorunda kalan çalışanların, herhangi bir tehlikeye maruz kalmalarını önlemek üzere kapalı ortam havası kontrol edilir ve gerekli tedbirler alınır.

38- Çalışanlar, sınırlı hava hacmine sahip yüksek riskli ortamlarda çalıştırılmazlar. Zorunlu hallerde, her türlü tedbir alındıktan sonra çalıştırılabilirler. Bu durumlarda çalışanlar dışarıdan sürekli izlenir ve gerektiğinde derhal yardım yapılması için bütün tedbirler alınır.

Sıcaklık

39- Ortam sıcaklığının, çalışma süresince, çalışanların yaptıkları işe ve harcadıkları fiziksel güce uygun düzeyde olması sağlanır. Yapılan işin niteliği sebebiyle ortam sıcaklığının değiştirilemeyeceği hallerde çalışanları fazla sıcak veya soğuktan koruyacak tedbirler alınır.

Çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılması

40- Yapı alanındaki çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yapı işlerinin gündüz yapılması esastır, çalışma yerleri, barakalar ve yollar mümkün olduğu ölçüde doğal olarak aydınlatılır. Gece çalışılmasının gerekli veya zorunlu olduğu çalışmalarda veya gün ışığının yetersiz olduğu durumlarda uygun ve yeterli suni aydınlatma sağlanır, gerekli hallerde darbeye karşı korumalı taşınabilir aydınlatma araçları kullanılır. Suni ışığın rengi, sinyallerin ve işaretlerin algılanmasını engellemeyecek şekilde seçilir.

b) Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak özellikte olur ve uygun şekilde yerleştirilir.

c) Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemindeki herhangi bir arızanın çalışanlar için risk oluşturabileceği yerlerde acil ve yeterli aydınlatmayı sağlayacak yedek aydınlatma sistemi bulundurulur.

Kapılar ve geçitler

41- Kapı ve geçitlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a)Raylı kapılarda, raydan çıkmayı ve devrilmeyi önleyecek güvenlik tertibatı bulundurulur.

b)Yukarı doğru açılan kapılarda, aşağı düşmeyi önleyecek güvenlik tertibatı bulundurulur.

c) Kaçış yollarında bulunan kapılar ve geçitler uygun şekilde işaretlenir. Bu kapıların yardım almaksızın her zaman ve her durumda içeriden açılabilir özellikte olması sağlanır.

ç)Araçların geçtiği kapı ve geçitler yayaların geçişi için güvenli değilse, bu mahallerde yayalar için ayrı geçiş kapısı bulundurulur. Bu kapılar açıkça işaretlenir ve önlerinde hiçbir engel bulundurulmaz.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinc monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

d)Mekanik kapılar ve geçitler, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak şekilde yapılır. Bu kapılarda, kolay fark edilebilir ve ulaşılabilir, acil durdurma sistemleri bulundurulması ve herhangi bir güç kesilmesinde otomatik olarak açılmıyorsa, el ile de açılabilir özellikte olması sağlanır.

Trafik yolları ve tehlikeli alanlar

42- Merdivenler, sabitlenmiş geçici merdivenler, yükleme yerleri ve rampalar da dahil olmak üzere trafik yolları; kolay ve güvenli geçişi sağlayacak, bu yerlerin yakınında çalışanlar için tehlike oluşturmayacak şekilde tasarlanarak yapılır.

43- Yayaların kullandığı ve yükleme boşaltma için kullanılanlar da dahil, araçlarla malzeme taşımada kullanılan yolların, potansiyel kullanıcı sayısına ve işyerinde yapılan işin özelliğine uygun boyutlarda olması sağlanır. Trafik yolları üzerinde taşıma işi yapılması durumunda, bu yolu kullanan diğer kişiler için yol kenarında yeterli güvenlik mesafesi bırakılır veya uygun koruyucu tedbirler alınır. Yollar görülebilir şekilde işaretlenir, düzenli olarak kontrolü yapılarak her zaman bakımlı olması sağlanır.

44- Araç trafiği olan yollar ile kapılar, geçitler, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdivenler arasında yeterli mesafe bulundurulur.

45- Yapı alanlarındaki girilmesi yasak bölgelere yetkisiz kişilerin girişi uygun araç ve gereç kullanılarak engellenir. Tehlikeli bölgeler açıkça işaretlenir, buralara görünür şekilde uyarı levhaları konulur. Bu bölgelere girme izni verilen çalışanları korumak için gerekli tedbirler alınır.

46- Trafik yolları güzergahında bulunan havai hatlar ve benzeri engeller ile alakalı gerekli işaretlemeler ve önlemler alınır.

Yükleme yerleri ve rampaları

47- Yükleme yerleri ve rampaların; taşınacak yükün boyutlarına uygun olarak tasarlanması, çalışanların düşmesini önleyecek şekilde güvenli olması ve en az bir çıkış yerine sahip olması sağlanır.

Çalışma yerinde hareket serbestliği

48- Çalışılan yerlerin, gerekli her türlü ekipman ve araçlar dikkate alınarak, çalışanların işlerini yaparken rahatça hareket edebilecekleri genişlikte olması sağlanır.

İlk yardım

49- İşyerinde, 18/6/2013 tarihli ve 28681 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmeliğe uygun sayıda, ilkyardım yapabilen eğitilmiş çalışanların her an hazır bulundurulması sağlanır. İşyerinde kaza geçiren veya aniden rahatsızlanan çalışanların, tıbbi müdahale yapılan yerlere en kısa zamanda ulaşmalarını sağlayacak gerekli tedbirler alınır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

50- Yapı alanının büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre, gerektiğinde işyerinde bir ya da daha fazla ilk yardım ve acil müdahale odası bulunması 29/12/2012 tarihli ve 28512 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliğinin 10 ve 11 inci madde hükümlerine göre sağlanır.

51- İlk yardım odaları yeterli ilk yardım malzeme ve ekipmanı ile teçhiz edilir ve sedyeleri kullanıma hazır halde bulundurulur. Bu yerler, Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir.

52- Çalışma koşullarının gerektirdiği her yerde ilkyardım ekipmanları kolay erişilebilir yerlerde bulundurulur ve Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. Acil servis adresleri ve telefon numaraları görünür yerlerde bulundurulur.

Soyunma yeri ve elbise dolabı

53- İş elbisesi giymek zorunda olan çalışanların, etik olarak veya sağlık nedenleriyle, uygun olmayan bir yerde soyunmalarına izin verilmez. Bu durumda çalışanlar için uygun soyunma yerleri sağlanır. Soyunma yeri gerekmeyen işyerlerinde çalışanların elbiselerini koyabilecekleri uygun bir yer tahsis edilir.

54- Soyunma yerlerinin aşağıda belirtilen hususlara sahip olması sağlanır;

a) Kolay ulaşılabilir yerde olması,

b) Yeterli kapasitede olması,

c) Yeterli sayıda oturma yerleri bulunması,

ç) Kadınlar ve erkekler için ayrı soyunma yerleri olması,

d) Her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar bulunması,

e) Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici elbiselerin ayrı yerlerde muhafaza edilmesi için, her çalışan için yeterli nitelikte iki bölmeli dolap veya iki ayrı elbise dolabı bulunması.

Duşlar ve lavabolar

55- Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi halinde, çalışanların yıkanmalarının, temizlenmelerinin gerektiği her durumda, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere sıcak ve soğuk su imkânı bulunan uygun yıkanma yerleri ve duşlar tesis edilir. Duşlar, çalışanların rahatça yıkanabilecekleri genişlikte, dışarıdan içerisi görünmeyecek, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanacak şekilde yapılır.

56- Duş tesisi gerektirmeyen işlerde, çalışma yerlerinin ve soyunma odalarının yakınında, gerektiğinde sıcak suyu da olan, lavabolar bulunur. Lavabolar erkek ve kadın çalışanlar için ayrı ayrı yapılır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

57- Duşlar ve lavaboların her zaman çalışanların kullanımına hazır halde olması sağlanır, buralarda gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur. Duş veya lavaboların soyunma yerlerinden ayrı yerlerde bulunması durumunda, duş ve lavabolar ile soyunma yerleri arasında kolay geçiş yolları sağlanır.

Tuvaletler ve lavabolar

58- Çalışma, dinlenme, yıkanma ve soyunma yerlerine yakın yerlerde, kadın ve erkek çalışanlar için ayrı ayrı olmak üzere, yeterli sayıda tuvalet ve lavabolar tesis edilir. Tuvalet ve lavabolarda, uygun havalandırma, aydınlatma, termal konfor ve hijyen şartları sağlanır ve gerekli temizlik malzemeleri bulundurulur.

Dinlenme ve barınma yerleri

59- Özellikle, çalışan sayısının fazla olması, işin niteliği veya çalışma yerinin uzak olması ve benzeri nedenlerin sağlık ve güvenlik yönünden gerektirmesi halinde, çalışanlara, kolay ulaşılabilen dinlenme veya barınma yerleri sağlanır. Bu tür imkânlar yoksa iş aralarında çalışanların dinlenebileceği uygun yerler sağlanır.

60- Dinlenme ve barınma yerleri, sağlık şartları ve dış etkilere korunma bakımından yeterli nitelikte, mahfuz bir yere, zemini düzeltilerek kurulur ve drenaj için gerekli tedbirler alınır.

61- Dinlenme, barınma ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, yanıcı olmayan ve kolay tutuşmayan malzemeden inşa edilir. Barınma amacıyla çadır ve branda kullanılmaz. Meskûn mahal dışında, yol, demiryolu, köprü inşaatı gibi açık havada yapılan çalışmalarda, barınma ve benzeri ihtiyaçları gidermek amacıyla, sadece yanmaz malzemelerden yapılmış çadırlar kullanılabilir.

62- Barınma yerlerinde kullanılan ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri, elektrik tesisatları ile aydınlatmalar için gerekli güvenlik tedbirleri alınarak yeterli ve uygun araçlar sağlanır, yangına neden olmayacak şekilde tesis edilip, kullanıma alınır. Isıtma sistemlerinde yangın riski oluşturacak mangal, maltız ve benzeri açık ateş kullanılmaz.

63- Barınma yerlerinde, çalışanların kullanmaları için yeterli sayıda karyola, ranza, yatak, battaniye ve benzerleri işveren tarafından sağlanır. Yatak, battaniye ve benzerleri temiz bir halde bulundurulur, gerektiğinde dezenfekte edilir.

64- Dinlenme ve barınma yerlerinin yeterli genişlikte olması sağlanır ve bu yerlerde çalışanlar için yeterli sayıda masa ve arkalı sandalye buldurulur. Dinlenme ve barınma yerlerinde sigara içmeyenlerin sigara dumanından korunmaları için gerekli tedbirler alınır.

65- Sabit barınma tesislerinde; bir dinlenme odası, bir boş vakit değerlendirme odası, yeterli duş, tuvalet, lavabo ve temizlik malzemesi bulundurulur. Çalışan sayısı göz önünde bulundurularak bu yerlerde yatak, dolap, masa ve arkalı sandalyeler bulundurulur ve bunlar, kadın ve erkek çalışanların varlığı dikkate alınarak yerleştirilir.

Gebe ve emziren kadınlar

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

66- Gebe ve emziren kadınların yatıp uzanarak dinlenebilecekleri uygun koşullar sağlanır.

Engelli çalışanlar

67- Engelli çalışanların çalıştığı işyerlerinde, engel durumları dikkate alınarak gerekli olan her türlü düzenlemeler yapılır. Bu düzenlemeler engelli çalışanların özellikle çalışma yerleri ile kullandıkları kapılar, geçiş yerleri, merdivenler, duşlar, lavabolar ve tuvaletlerde yapılır.

Çeşitli hükümler

68- Yapı alanının çevresi ve çalışma alanının etrafı kolayca görülebilecek, fark edilebilecek ve yetkisiz kişilerin girişine engel olacak şekilde çevrilerek işaretlenir.

69- Çalışılan yerlerde ve barakalarda, çalışanlar için yeterli miktarda içme suyu ve mümkünse başka bir alkolsüz içecek bulundurulur.

70- Çalışanlara uygun koşullarda, yemeklerini yiyebilecekleri ve gerektiğinde yemeklerini hazırlayabilecekleri imkânlar sağlanır.

B) Yapı Alanlarındaki Özel Asgari Şartlar

BÖLÜM - I

Kapalı Mekanlardaki Çalışma Yerleri

Sağlamlık ve dayanıklılık

1- Tesislerin ve müstemilatının kullanım amacına uygun sağlamlık ve dayanıklılıkta olması sağlanır.

Acil çıkış kapıları

2- Acil çıkış kapılarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Acil çıkış kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılır ve çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.

b) Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde olması sağlanır. Acil çıkış kapısı olarak raylı veya döner kapılar kullanılmaz.

c) Acil çıkış kapıları kilitli veya bağlı bulundurulmaz.

ç) Acil çıkış kapıları Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretlerin uygun yerlere konulması ve kalıcı olması sağlanır.

Havalandırma

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

ŞİRKET İÇİ

3- Cebri havalandırma sistemi veya klima tesisatının, çalışanları rahatsız edecek hava akımlarına neden olmayacak şekilde yapılması sağlanır. Havayı kirleterek çalışanların sağlığı yönünden ani tehlike oluşturabilecek herhangi bir artık veya kirlilik derhal ortamdan uzaklaştırılır.

Sıcaklık

4- Çalışma odaları, dinlenme yerleri, soyunma yerleri, duş, tuvalet ve lavabolar, kantinler ve ilk yardım odaları gibi yerlerdeki sıcaklığın, işyerinin özel kullanım amaçlarına uygun olması sağlanır. İşyerinin pencereleri, çatı aydınlatmaları ile camlı kısımları, yapılan işin özelliğine ve odaların kullanım şekline göre, güneş ışığının aşırı etkisini engelleyecek şekilde yapılır.

Doğal ve suni aydınlatma

5- İşyerleri, mümkün olduğunca doğal olarak aydınlatılır. Doğal aydınlatmanın yeterli olmadığı durumlarda çalışanların sağlık ve güvenliğinin korunması amacıyla uygun şekilde yeterli suni aydınlatma yapılır.

Çalışma yerlerinin taban, duvar ve tavanları

6- Çalışma yerlerinin tabanlarının sabit, sağlam, kaymaz bir şekilde olması ve bu yerlerde tehlikeli olabilecek engellerin, çukurların veya eğimlerin bulunmaması sağlanır.

7- Çalışma yerlerinin taban, duvar ve tavan yüzeylerinin hijyen şartlarına uygun olarak, kolay temizlenebilir malzemeden veya gerektiğinde yenilenebilir özellikte olması sağlanır.

8- Çalışma yerlerinde ve trafik yollarının yakınında bulunan saydam veya yarı saydam duvarlar ile özellikle bütün camlı bölmeler; güvenli malzemeden yapılarak, açık bir şekilde işaretlenir, çarpma ve kırılmaya karşı uygun şekilde korunur.

Pencereler ve çatı pencereleri

9- Pencerelerin, çatı pencerelerinin ve havalandırma sistemlerinin, çalışanlar tarafından kolay ve güvenli bir şekilde açılmasının, kapatılmasının, ayarlanmasının ve güvenlik altına alınmasının mümkün olması ve açık durumdayken çalışanlar için herhangi bir tehlike oluşturmayacak nitelikte olması sağlanır. Pencereler ve çatı pencereleri, bunların temizliğini yapan çalışanlar ve civarda bulunan kişiler için risk oluşturmayacak şekilde tasarlanır veya gerekli ekipmanla donatılır.

Kapılar

10- Kapı ve girişlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Kapıların ve girişlerin yerlerinin, sayılarının, boyutlarının ve yapıldıkları malzemelerin, kullanıldıkları odalara, alanlara, kullanım amaçlarına ve çalışanların rahatça girip çıkmalarına uygun olması sağlanır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

b) Her iki yöne açılabilen kapılar saydam malzemedan yapılır veya kapıların karşı tarafının görülmesini sağlayan saydam kısımları bulunur. Saydam kapıların üzeri kolayca görünür şekilde işaretlenir.

c) Saydam veya yarı saydam kapıların yüzeyleri çalışanlar için tehlike oluşturmayan güvenli malzemedan yapılır ve çarpma sonucu çalışanların yaralanmalarına neden olabilecek yüzeyler kırılmalara karşı korunur.

Araç yolları

11- Kapalı çalışma mekanlarının kullanımı ve içinde bulunan ekipman göz önüne alınarak çalışanların korunması amacıyla araçların geçiş yolları açıkça işaretlenir.

Yürüyen merdivenler ve yürüyen bantlar için özel önlemler

12- Yürüyen merdivenler ve yürüyen bantlarda aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Güvenli şekilde çalışır durumda olması sağlanır.

b) Gerekli güvenlik araçları ile teçhiz edilir.

c) Kolayca görülebilecek ve ulaşılabilecek acil durdurma sistemleri bulunur.

Oda boyutları ve hava hacmi

13- Çalışma yerlerinin taban alanı ve yüksekliği ile hava hacminin çalışanların sağlık ve güvenlikleri için risk oluşturmayacak özellikte ve rahat çalışmalarını sağlayacak yeterli boyutlarda olması sağlanır.

BÖLÜM – II

Açık Mekanlardaki Çalışma Yerleri

Sağlamlık ve dayanıklılık

14- Alçak veya yüksek seviyede olan hareketli veya sabit çalışma yerlerinin, çalışan sayısı, üzerlerinde bulunabilecek azami ağırlık ve bu ağırlığın dağılımı ile maruz kalabileceği dış etkiler göz önünde bulundurularak yeterli sağlamlık ve dayanıklılıkta olması sağlanır. Bu çalışma yerlerinin tamamının veya bir kısmının, zamansız veya kendiliğinden hareketini önlemek için uygun ve güvenilir sabitleme metotları kullanılır. Çalışma yerlerinin sağlamlık ve dayanıklılığı özellikle de çalışma yerinin yükseklik veya derinliğinde değişiklik olduğunda kontrol edilir.

Enerji dağıtım tesisleri

15- Enerji dağıtım tesislerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yapı işlerine başlamadan önce alanda mevcut olan tesisat belirlenir, kontrol edilir ve açıkça işaretlenir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

b) Yapı alanının yakınından enerji nakil hatları geçmesi durumunda, yeterli güvenlik mesafesi bırakılıp gerekli güvenlik tedbirleri alınarak çalışılır. Güvenlik mesafesi belirlenirken nakil hattı tellerinin rüzgârda salınımı da hesaba katılır. Enerji nakil hatlarına yeterli güvenlik mesafesi bırakılmıyorsa enerji nakil hattının güzergâhı değiştirilerek yapı alanından uzaklaştırılması için veya hattın akımının kesilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlardan onay ve izinler alınır.

c) Elektrik nakil hatlarının bulunduğu alanlarda yapılan çalışmalarda, bariyerler veya ikaz levhalarıyla araçların ve tesislerin elektrik hattından uzak tutulması sağlanır. Ayrıca araçların hat altından geçmesinin zorunlu olduğu durumlarda uygun tedbirler alınır ve gerekli ikazlar yapılır.

ç) Yapı alanındaki enerji dağıtım tesislerinin, özellikle de dış etkilere maruz kalan tesislerin, kontrol ve bakımlarının düzenli olarak yapılması sağlanır.

Hava koşulları

16- Çalışanların sağlık ve güvenliklerini olumsuz etkileyebilecek hava koşullarından korunması sağlanır, kuvvetli rüzgâr alan işyerlerinde gerekli güvenlik tedbirleri alınmadan çalışma yapılmaz.

İskeleler

17- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve iskele şeklinde kullanılan geçici iş ekipmanlarının, TS EN 12810-1, TS EN 12810-2, TS EN 12811-1, TS EN 12811-2 ve TS EN 12811-3 standartlarına ve ilgili diğer ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır.

18- Asma iskeleler, cephe platformları, güç kaynağıyla veya elle çalışabilen, sabit veya hareketli, daimi veya geçici asılı erişim donanımları ve bu donanımı oluşturan parçaların ilgili ulusal standartlara, konu ile ilgili ulusal standart bulunmaması halinde ilgili uluslararası standartlara uygun olması sağlanır.

19- Seçilen iskelenin kurulum ve kullanım şekline göre sağlamlık ve dayanıklılık hesapları üreticiden temin edilir, mevcut değilse yapılır veya yaptırılır. Bu hesaplar yapılmadan veya yapılan hesaplar sonucunda iskelenin güvenli olmadığını tespit edilmesi halinde iskeleler kullanılamaz.

İskelelerde genel tedbirler

20- İskelelerin aşağıdaki hususlara uygun olması sağlanır;

a) Kendiliğinden hareket etmeyecek, stabilitesi bozulmayacak ve çökmeyecek şekilde tasarlanmış, imal edilmiş ve kurulmuş olması,

b) İskele sistemlerinin güvenli bir şekilde desteklenmesi, yatay ve düşey kuvvetlere karşı uygun şekilde sabitlenmesi,

c) Doğru şekilde ve bakımlı bulundurulması,

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

ç) Korozyona karşı uygun malzeme kullanılması,

d) İskele sisteminde çatlak, kırık, yıpranmış ve korozyona uğramış özellikteki iskele ve bağlantı elemanlarının kullanılmaması,

e) İskelelerde görülen kusurların derhal giderilerek zayıf kısımların güçlendirilmesi.

21- İskele platformları hareket etmeyecek şekilde iskele sistemine sabitlenir. Platform elemanları ile iskele dikey elemanları arasında ve platform döşemesinde çalışanların düşmesine sebep olabilecek boşluk bulunmaması sağlanır.

22- İskelelerdeki korkuluk sistemlerinin bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.

23- İskelelerdeki bütün bağlantı yerleri ile bağlantı elemanlarının yeterli sağlamlıkta olması sağlanır ve bu bağlantıların kendiliğinden ayrılmaması için gerekli tedbirler alınır.

24- İskele sistemlerinin kurulması, kullanılması ve sökümünde İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.

25- İskeleler aşağıda belirtilen durumlarda işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişi tarafından kontrole tabi tutularak, iskeleler ile ilgili özel tedbirlerde belirtilen hususları içeren kontrol raporu hazırlanır, rapor sonucunda sadece güvenli olduğu tespit edilen iskelelerde çalışma yapılır;

a) Kullanılmaya başlamadan önce,

b) Haftada en az bir kez,

c) Üzerinde değişiklik yapıldığında,

ç) Belli bir süre kullanılmadığında,

d) Sismik sarsıntı, kuvvetli rüzgârlar gibi olumsuz hava şartlarına veya denge ve sağlamlığını etkileyebilecek diğer koşullara maruz kaldığında.

26- İskelelerin taşıyabilecekleri azami ağırlıklar, levhalar üzerine yazılarak iskelelerin uygun ve görülebilir yerlerine asılır. Belirtilen bu ağırlıkları aşan yükler iskelelere yüklenmez.

27- İskelelerin üzerine moloz ve artıklar ile geçişi engelleyecek malzemeler bırakılmaz.

28- İskelelerde geçiş amacıyla en az 60 santimetre genişliğinde ve kenarlarında bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun korkuluk sistemleri bulunan geçitler kullanılır.

29- Vinç veya benzeri makinelerin kullanılması sırasında, yüklenen malzemenin iskeleye takılmaması için gerekli tedbirler alınır.

Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve seyyar iskelelerde özel tedbirler:

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

30- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinin kurulumunda, taşıyıcı sisteme ait düşey ve yatay elemanların eksiksiz olarak kullanılması ve sistemin yeteri kadar çapraz elemanlarla takviye edilmesi sağlanır.

31- Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinde taşıyıcı sisteme ait dairesel kesitli düşey ve yatay elemanların anma dış çapının en az 48,3 milimetre olması, anma et kalınlıklarının ise malzeme cinsine ve en küçük akma dayanımına uygun olması sağlanır.

32- Cephe iskeleleri binaya mümkün olduğunca yakın kurulur, bunun mümkün olmadığı durumlarda çalışanların bina ile iskele arasından düşmelerini önleyici tedbirler alınır.

33- Cephe iskelelerinin ayaklarında sabit veya düşeyliği ayarlanabilir taban plakaları ve yumuşak zeminlerde yükü dağıtmak için taban plakaları altlarında uygun malzemeden yapılmış altlıklar kullanılır. Sağlam olmayan ve uygunsuz malzemeler destek parçaları olarak kullanılmaz, iskelenin sağlam ve dengeli olması sağlanır.

34- İskelelerde çalışılan platformlara güvenli ulaşımın sağlanması için merdiven sistemleri veya benzeri güvenli ulaşım sistemleri kullanılır.

35- Madeni cephe iskeleleri statik elektriğe karşı uygun şekilde topraklanır.

36- Seyyar iskeleler, üzerinde çalışan bulunduğu durumlarda hareket ettirilmez. İskelenin dik ve platformun düz olması sağlanır. İskele ayaklarında iskelenin kendiliğinden hareket etmesini engelleyecek fren kolu gibi uygun tertibatlar bulunur.

Asma iskele, cephe platformu ve asılı erişim donanımları şeklindeki iskele sistemlerinde özel tedbirler:

37- İskele taşıyıcı sistemi için kullanılacak halatlar, hareketi sağlayan mekanik tesisat ve motor tertibatı, fren sistemleri, çalışma platformu ve diğer güvenlik teçhizatları her gün işe başlamadan önce kontrol edilir.

38- İskelelerin hareketlerini sağlayan makine, teçhizat ve vinçlerin, kullanılmaya başlanmadan önce, montajını gerçekleştiren yetkili teknik elemanlarca kullanıma elverişli olduklarına dair belgeler hazırlanarak, bu belgeler işyerinde bulundurulur.

39- İskelelerin, çalışma sırasında sağa sola veya ileri geri hareket etmeden asılı kalması sağlanır.

40- İskelelerin taşıyabileceği azami yük miktarı belirtilerek, bu miktardan fazla yükleme yapılmaz. Asma iskelelerde merdiven kullanılmaz.

41- İskeleler, çalışma konumunda devreye sokulabilecek durdurma fren sistemleriyle donatılır. Ayrıca iskelelerde düşmeyi önleyici teçhizat ve ikincil fren sistemleri bulunur. Halatlı kaldırma tertibatlarında çalışma konumunda güç kaynağının kesilmesi durumunda otomatik olarak devreye giren ayrı bir tutma freni bulunur. İskelelerde düşmeyi önleyici teçhizat, tutma frenleri ve ikincil fren sistemi gibi güvenlik tedbirlerinin çalışma esnasında sistemi durdurma amaçlı kullanılmaması için gerekli tedbirler alınır.

HAZIRLAYAN : EMEGEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

42- Güç tahrikli halatlı asma iskele sistemlerinde, aşırı yük algılama sistemleri, otomatik hız algılayıcı sistemler, en düşük ve en yüksek çalışma seviyelerinde devreye girecek halat sonu sınır anahtarları, yapıdan kaynaklanan tehlikeli durum varsa çarpışmayı önleyici düzenekler, iskele platformunun yatay düzlemde kalmasını sağlayan eğim algılayıcılar gibi güvenlik sistemleri bulunur.

43- İskele sistemlerinde çalışan sayısı kadar dikey yaşam hattı oluşturulur. Çalışanlara bağlantı aparatları ve halat tutucularıyla beraber tam vücut kemer sistemleri verilerek kullanımı sağlanır. Dikey yaşam hatlarının üst uçları uygun bir yere sağlam ve güvenli bir şekilde sabitlenir.

44- Halatlı sistemlerde halatların sarıldığı ve geçtiği mekanik teçhizatlardan kurtulmalarını, hareket sırasında çekme sisteminde halatların kaymasını önleyen tedbirler alınır.

45- İskelelerin, iniş ve çıkış yollarında herhangi bir engel bulunmaması için gerekli tedbirler alınır.

46- İskele platformunu taşıyan, tutan sistem ve bu sistemin bağlantı ve sabitleme noktalarının en olumsuz yükleme koşullarında oluşan statik ve dinamik kuvvetleri karşılayacak nitelikte olması sağlanır.

El merdivenleri:

47- Yapılan işe ve bulunması halinde ulusal standartlara uygun, basamakları kaymaz malzemedan yapılmış veya kaymaz malzeme ile kaplanmış, yeterli sağlamlıkta el merdivenleri kullanılır. Basamakları, kolları veya bağlantı yerleri kırılmış, çatlamış, yıpranmış, hasar görmüş ekipmanlar kullanılmaz. El merdivenleri düzenli olarak kontrol edilerek kusurlu merdivenlerin kullanılmaması sağlanır.

48- El merdivenlerinin kullanılmasında İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.

Tesis, makine, ekipman

49- Mekanik el aletleri, kaldırma araçları, kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçlar da dahil olmak üzere herhangi bir güçle çalışan tesis, makine ve ekipmanlarda aşağıda belirtilen hususlara uyulur;

a) Mümkün olduğu kadar ergonomi prensipleri dikkate alınarak uygun şekilde ve yeterli sağlamlıkta tasarlanmış ve imal edilmiş olması,

b) Her zaman iyi çalışabilir durumda olması,

c) Doğru şekilde kurulması,

ç) Sadece tasarlandıkları işler için, uygun eğitim almış kişilerce doğru şekilde kullanılması.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

50- Tüm iş ekipmanlarının periyodik olarak kontrol, test ve deneyleri, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uygun yapılır.

51- Her türlü iş ekipmanı için üzerinde kurulu olduğu veya hareket halinde olduğu zeminin sağlamlığı kontrol edilir. Zeminin sağlamlığından emin olunmadan ve gerekli hallerde dengeleme ve sabitleme yapılmadan çalışılmaya başlanmaz. Hendek kenarları ve dik eğimli yerlerde zemin kaymasını ve makinenin kaymasını önleyici tedbirler alınır.

52- İş ekipmanlarında, operatörün görüş alanının kısıtlı olduğu durumlarda, operatöre rehberlik edecek, konuyla ilgili eğitim almış bir işaretçi görevlendirilir.

53- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların manevra ve park yerleri ile hareket alanları belirlenir.

54- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların bütün manevraları bir gözetici tarafından yönetilir ve bu araçların geri manevraları esnasında sesli ve ışıklı uyarıların çalışır durumda olması sağlanır.

55- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların kazı çukuruna veya suya düşmemesi için gerekli koruyucu tedbirler alınır.

56- Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçlarda sürücünün bulunduğu kısım, aracın devrilmesi durumunda sürücünün ezilmemesi ve düşen cisimlerden korunması için uygun şekilde yapılır.

57- Tüm araçlar, taşıtlar ve iş makinelerinde operatör kabinlerinde sadece operatörün bulunmasına izin verilir. Ancak kamyon ve benzeri araçların sürücü mahallinde yardımcı sürücü (muavin) bulunmasına müsaade edilebilir.

58- Kaldırma araçlarında kaldırılacak yükün çeşidi, boyutu, şekli ve diğer fiziksel özelliklerine uygun kaldırma aparatları kullanılarak uygun çalışma yöntemi tercih edilir.

59- Yük kaldırmada kullanılan ekipmanlar ile ilgili İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde belirtilen hükümlere uyulur.

60- Kaldırma ekipmanlarında yük kaldırılması ve ekipmanın hareketi esnasında devreye girecek sesli ve ışıklı ikaz sistemleri bulundurulur.

61- Kaldırma ekipmanlarında, belirtilen alt ve üst güvenlik sınır noktaları veya ekipmanın hareketini sınırlayan alan aşıldığında, kapasitesinin üzerinde kullanım durumlarında devreye girerek elektrik akımını otomatik olarak kesen ve tamburun hareketini frenleyen güvenlik tertibatları bulunması sağlanır.

Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri

62- Kazı işine başlanmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Kazının bitişik yapıları etkileyip etkilemeyeceği araştırılır ve etkileme ihtimali mevcut ise kazı başlamadan önce gerekli tedbirler alınır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

b) Yer altı kabloları, gaz boruları, su, kanalizasyon ve diğer dağıtım sistemlerinin yerleri belirlenir ve bunlardan kaynaklanabilecek tehlikeleri asgariye indirmek için gerekli tedbirler alınır.

c) Meskûn mahallerde, yapı alanının çevresi yeterli yükseklik ve sağlamlıkta uygun malzemedan yapılmış perde ile çevriliyerek ikaz ve uyarı için gerekli düzenlemeler yapılır, bunlar yapının bitimine kadar bu şekilde korunur.

ç) Meskûn mahallerin dışında yapılan kazıların kenarlarına uyarı şeritleri çekilerek ikaz levhaları asılır.

63- Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri ile tünel ve kanal çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde yapılır.

b) Çalışma alanına giriş ve çıkış için güvenli yollar sağlanır.

c) Kazılarda zemin yapısı, iklim koşulları, kazı alanı yakınlarında meydana gelebilecek sarsıntılar, çevredeki su kaynakları ve fazla yük kuvvetleri göz önüne alınarak uygun şev açıları belirlenir ve/veya statik hesabı yapılmış uygun destek ve setler kullanılır. Kazı yüzeyleri, şevlerin eğimi ve yüksekliği zeminin yapısına, sağlamlığına ve çalışma yöntemlerine uygun seçilir.

ç) Malzeme veya cisim düşmesine, su baskını tehlikesine ve insanların düşmesine karşı uygun tedbirler alınır.

d) Tehlikeli veya zararlı olmayan özellikte solunabilir hava sağlamak için bütün çalışma yerlerinde gerekli tedbirler alınır.

e) Yangın, parlama, patlama, su baskını veya göçük gibi durumlarda çalışanların güvenli bir yere ulaşmaları sağlanır.

64- Kazı (yan) yüzlerinde aşağıda belirtilen durumlarda genel kontrol yapılır, kontrol sonucunda çalışma ortamının güvenli olduğu belirtilmeden çalışmaya başlanılmaz;

a) Her vardiyadan önce,

b) Patlatma yapılıyorsa her patlatmadan sonra,

c) Beklenmedik parça düşmelerinden sonra,

ç) Desteklerdeki önemli bir zarardan sonra,

d) Şiddetli yağış, don ve kardan sonra.

65- Çalışma sırasında ortaya çıkan tozların çalışanların sağlığına zarar vermemesi için gerekli tedbirler alınır. Çalışma alanında zararlı kimyasalların, zehirli ve boğucu gazların ya da serbest

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

silis tozları gibi tehlikeli maddelerin bulunduğu anlaşıldığında, çalışanlar derhal oradan uzaklaştırılarak gerekli tedbirler alınır ve güvenli çalışma ortamı sağlanmadan tekrar çalışmaya başlanmaz.

66- Meskûn mahallerde kazı üzerinden geçişlerin sağlanması için ahşap veya metalden yapılmış asgari 80 santimetre eninde ve her iki tarafı korkuluklu geçitler kullanılır, geçit korkuluklarının bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekçe Çalışma başlığının 6 ncı maddesinde tanımlanan özelliklere uygun olması sağlanır.

67- Açıkta yapılan 150 santimetreden daha derin kazı işlerinde ve her derinlikte yapılan

temel ve kanal kazılarında yan yüzeylerin altlarının şerit gibi kazılarak yukarıdan çöktürülmesi şeklinde çalışma yapılması engellenir. Ayrıca kanallarda yan duvarların göçmemesi için gerekli tedbirler alınır.

68- Kazı alanından çıkartılan hafriyat ile kazı kenarı arasında yeterli mesafe bulundurulur ve hafriyatın kazı alanına akma riski bulunuyorsa uygun bariyerler kullanılır. Kazı mahallinde bulunan hareketli araçlar ve kazı stabilitesini etkileyebilecek diğer araçlar ile kazı kenarı arasında gerekli güvenlik mesafesi bırakılır.

69- Kazı işlerinde yağış sırasında çalışma yapılmaz.

70- Kazı işlerinde çalışanların çalışma alanına ulaşmaları için uygun ve güvenli yöntemler kullanılır, destek ve setlerin iniş ve çıkış için kullanılması engellenir.

71- Makinelerle yapılan kazı işlerinde, bu makinelerin hareket alanına çalışanların girmelerine izin verilmez.

72- Yeraltı çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Havalandırma sisteminin arızalanması durumunda, yer altı çalışmaları durdurulur ve bütün çalışanlar tahliye edilir, uygun havalandırma sağlanıncaya kadar kimsenin içeri girmesine izin verilmez.

b) Uygun bir haberleşme sistemi oluşturulur, buralardaki kaçış yolları görülebilir bir şekilde işaretlenir.

c) Tüneller ve galerilerde göçük tehlikesine karşı uygun tedbirler alınır.

73- Çeşitli gazların hava ile patlayıcı bir karışım meydana getirebileceği yeraltı işlerinde, yangın ve patlama riskinin bulunabileceği yerlerde, açık alevli lamba veya cihazlar kullanılmaz, sigara içilmez ve ilgili mevzuata uygun malzeme ve ekipmanlar kullanılır.

74- Patlayıcı kullanılarak çalışılan kazı, tünel ve galeri gibi yer altı kazı işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Patlayıcı maddeler üretici tarafından belirtilen koşullarda saklanır ve depolanır.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---

b) Yapılan işin niteliğine uygun patlayıcı maddeler ve kapsüller kullanılır ve patlayıcı maddeleri yeterlik belgesine sahip çalışanlardan başkasının almasına ve ateşlemesine izin verilmez.

c) Patlayıcı maddelerin ve kapsüllerin depolanması, taşınması ve kullanılması, sadece bu konuda yetkili ve uzman kişiler tarafından yapılır. Bu işler, çalışanlar için risk oluşturmayacak şekilde organize edilir ve yürütülür.

ç) Patlayıcı maddeler özel sandıklar içinde taşınır ve bu sandıkların içine başka bir madde konulamaz. Kapsüllerle diğer patlayıcı maddeler, aynı kap içinde bir arada bulundurulamaz ve taşınamaz.

d) Patlatma yapılacak alanın etrafında uygun güvenlik tedbirleri alınmadan patlatma yapılmaz.

Yıkım işleri

75- Yıkım işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yıkımdan önce yapının içindeki ve etrafındaki havagazı, su ve elektrik bağlantıları kesilir ve yıkılacak kısmın etrafında, güvenlik alanı bırakılarak gerekli tedbirler alınır.

b) Yıkım işleri, ilgili standartlar ve konuya ilişkin mevzuat hükümlerine uygun şekilde yürütülür.

c) Çalışmalarda uygun çalışma yöntemleri ve ekipmanlar kullanılır, gerekli tedbirler alınır.

ç) Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişinin gözetimi altında planlanır ve yürütülür.

d) Yıkım esnasında toz kalkmaması ve yıkılan kısma ait malzeme ve molozların çalışma ortamından güvenli bir şekilde uzaklaştırılması için gerekli tedbirler alınır.

Asbestle Çalışma

76- Asbest içermesi muhtemel yapıların söküm, yıkım, tamir ve bakım işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Çalışmaya başlamadan önce, asbest içerebilecek malzemeleri belirlemek için bina veya tesis sahibinden de bilgi alınarak gerekli araştırma yapılır.

b) Herhangi bir yapı veya malzemede asbest bulunduğu şüphesi veya bilgisi varsa çalışanların asbest tozuna maruziyetlerinin önlenmesi ve bu maruziyetten doğacak sağlık risklerinden korunması amacıyla 25/1/2013 tarihli ve 28539 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulur.

Batardolar (koferdamlar) ve kesonlar

77- Bütün batardolar ve kesonların aşağıdaki hususlara uygun olması sağlanır;

a) Yeterli dayanıklılıkta, sağlam ve uygun malzemedan yapılmış, iyi kurulmuş olması,

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

b) Su, sıvı beton ve benzeri malzeme baskını halinde çalışanların sığınabileceği şekilde uygun ekipmanla donatılmış olması.

78- Batardolar ve kesonların yapımı, kurulması, değiştirilmesi veya sökümü, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişinin gözetimi altında yapılır ve bu yapılar düzenli aralıklarla kontrol edilir.

Çatı işleri

79- Çatılarda veya eğik yüzeylerde yapılan çalışmalarda; çalışanların, aletlerin, diğer nesne ve malzemelerin düşmesini veya benzeri diğer riskleri önlemek amacıyla güvenli kenar koruma sistemleri, çatı merdivenleri, güvenlik ağları, çalışma platformları, korkuluklu iskeleler, kayarak düşmeyi önleme sistemleri veya dikey ve yatay yaşam hatları gibi toplu koruyucu tedbirler alınır.

80- Çalışanların çatı üzerinde veya kenarında veya kırılabilir malzemeden yapılmış herhangi bir yüzey üzerinde çalışmak zorunda olduğu hallerde; sağlam olmayan ve kırılabilir maddeden yapılmış yüzeylerde dalgınlıkla yürümelerini veya düşmelerini önleyecek gerekli tüm tedbirler alınır.

Beton döküm işleri

81- Beton dökümünde aşağıdaki hususlara uyulması sağlanır;

- Beton pompasının beton dökülecek yere uygun durumda konumlandırılması,
- Beton pompasının destek pabuçlarının zemine uygun şekilde sabitlenmesi,
- Beton pompası bom ve hortumların birleşim yerlerinde hava basıncından dolayı oluşabilecek açmaların önlenmesi için gerekli kontroller yapılması,
- Pompa kollarının açılmasında ve toplanmasında çevredeki bina, elektrik iletim hatları gibi tesislerin oluşturduğu risklerin ortadan kaldırılması,
- Enerji nakil hatlarının altlarında pompa çalıştırılmaması veya zorunlu olduğu durumlarda enerji nakil hatlarıyla temasının olmaması için gerekli tedbirlerin alınması,
- Beton pompası bomunun ucundaki bom hortumunun güvenli yöntemlerle idare edilmesi,
- Beton yığılmasının tehlike oluşturacağı döşeme betonu dökümü gibi işlerde betonun uygun şekilde yayılarak dökülmesi,
- Beton dökülen kısmın hemen altında çalışma yapılmaması,
- Beton dökülen ağızda hortumun savrulmaması,
- Beton pompası operatörünün betonun döküldüğü yeri görmemesi durumunda uygun haberleşme imkânı sağlanması,

HAZIRLAYAN : EMELEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

- ı) Beton dökümü bitinceye kadar kalıpların sürekli kontrol edilmesi,
i) Kalıp açılması ve patlamasının gerekli tedbirler alınarak önlenmesi.

Betonarme kalıp işleri

82- Kalıp işleri işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde ve konu ile ilgili tecrübe sahibi çalışanlarca yapılır.

83- Kalıp panolarının, geçici destek ve payandaların üzerlerine binen yüke ve gerilime dayanacak şekilde planlanması, tasarlanması, kurulması ve korunması sağlanır.

84- Çalışanları, kalıp sisteminin geçici dayanıksızlık veya kırılabilirliğinden kaynaklanan risklerden korumak için yeterli tedbirler alınır.

85- Betonarme kalıplarının yeterliliği her beton dökümünden önce kontrol edilir. Özellikle kayar kalıp, tünel kalıp ve masa kalıplardaki bağlantı yerleri, sabitleme elemanları, tijler, hidrolik hortumları, taşıma yerleri, pano krikoları, teker sistemleri, fiş krikoları, yayların aksları ve hareketli parçalar, sapma pimler, ağı sistemleri ve benzeri kalıp parça ve unsurları düzenli olarak ve her kullanımdan önce kontrol edilerek deformasyona uğramış ve güvenliği tehlikeye atabilecek durumda olanların kullanılmasına müsaade edilmez.

86- Kalıp sökme işi için izlenecek çalışma yöntemi, parçaların hangi sırayla sökülmesi gerektiği, çalışanların çalışma yerlerine güvenli ulaşımı, sökülen kalıp malzemelerinin çalışma ortamından güvenli şekilde uzaklaştırılması ve istifi, kalıp malzemelerinin dengeli olarak yere indirilmesi veya yukarıya çıkarılması gibi konularda gerekli düzenlemeler yapılır, araç ve gereçler eksiksiz olarak temin edilir. Söküm sırasında, söküm alanında görevli çalışanlar hariç kimse bulundurulmaz.

Metal ve beton karkas ve prefabrik elemanlar, çelik yapı işleri

87- Metal veya beton karkaslar ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payandaların, prefabrik yapı elemanlarının üzerlerine binen yük ve gerilime dayanacak şekilde planlanması, tasarlanması, kurulması ve korunması sağlanır.

88- Çelik yapılarda kullanılacak bütün ana taşıyıcı, tali taşıyıcı ve bağlantı malzemelerinin dayanıklılığının ve diğer özelliklerinin taşıyacakları yüklere göre standartlara uygun olması, korozyona uğramış ve deforme olmuş malzemelerin gerekli tedbirler alınmadıkça bu tür yapılarda kullanılmaması sağlanır.

89- Metal veya beton karkasların ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payandaların, prefabrik yapı elemanlarının ve çelik yapı elemanlarının kaldırılması, yüklenmesi, taşınması, montajı ve sökümü, projesine uygun olarak işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde ve konu ile ilgili tecrübe sahibi çalışanlarca gerçekleştirilir.

90- Montaj yapılacak mahallin etrafı emniyet şeridiyle işaretlenir. Bu alanın etrafına montaj yapıldığını gösterir levhalar asılır ve görevliler haricinde montaj sahasına giriş çıkışlar engellenir. Montaj çalışması yapılan mahallin altında çalışan bulundurulmaz.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

91- Çalışanları, yapının geçici dayanıksızlık veya kırılabilirliğinden kaynaklanan risklerden korumak için yeterli tedbirler alınır.

5.PERSONEL VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ :

Yüklenici firma yapılacak işin niteliklerine uygun bilgi, beceri ve fiziksel uygunlukta personel temin etmekten sorumludur. Yapılacak işin niteliğine uygun olduğunu ispatlayan belgeleri, sertifika ve ehliyetleri temin etmekten sorumludur.

Yüklenici firma personeli ise belgeledikleri yeterlilik durumlarına uygun şartları sağlamadıkları durumlarda yapılacak işle ilgili bir faaliyet içinde olmamakla sorumludur.

6.YER / İŞ TESLİMİ VE CEZAI HÜKÜMLERİ :

Çalışma sahası yüklenici firmaya teslim edildikten sonra işin yapılacağı saha, makina, ekipman ürün, malzeme ve sahada bulunan tüm çalışanların güvenliğini sağlamakla maximum tedbirleri sağlamakla ve iş bitimine kadar korumakla yükümlüdür.

Endüstriyel İplik ve Kord Bezi San ve Tic. A.Ş. alınan iş / hizmetin yapılması öncesi çalışma izni düzenlemek ve yapılacak işin niteliğine uygun sayıda denetim yapmak, uygunsuzluk tespitinde işi durduraktan sorumludur.

Yapılacak işin başlangıcından bitimine kadar geçen süre içinde yüklenici firma ve çalışanlarının Endüstriyel İplik ve Kord Bezi San ve Tic. A.Ş. ve yasaların zorunlu kıldığı sorumlulukları yerine getirilmediğinin tespit edilmesi sonucunda bir veya birden fazla yüklenici firmanın çalışanının işine son verilecektir. Bu tür durumlar sonucu ortaya çıkacak maddi ve manevi sorumlulukların tazmini yüklenici firma tarafından karşılanacaktır.

7.MASRAF DAĞITIMI :

Yüklenici firmasına ait çalışanlarının tüm güvenlik ekipman / malzemelerini sağlamakla yükümlüdür.

8.UYULACAK STANDARTLAR VE TALİMATLAR :

Detay bilgi için (bkz. Şartname içinde bölüm A) İş Sağlığı ve İş Güvenliği ve Çevre Yönetimi ile ilgili yasal gereklilikler)

9.GENEL HUSUSLAR

Şartname içinde belirtilmiştir

10.GİZLİLİK HÜKÜMLERİ :

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ	REV. NO. : 4	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
ONAY : MUSTAFA OKTAY	REV. TARİHİ : 10.09.2019	
ERYURT	REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	
DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN		
YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009		

Genel ALT İŞVEREN sözleşme hükümleri geçerlidir. YÜKLENİCİ gerek görülmesi durumunda ŞİRKET tarafından hazırlanan gizlilik anlaşmasını imzalar.

11.DOKÜMANTASYON VE EĞİTİM :

Detaylar Şartname içinde belirtilmiştir.

Yapılacak işin niteliğine uygun güvenlik tedbirleri hakkında ilgili personeline sahada teorik ve pratik eğitimler Yüklenici tarafından verilecektir.

HAZIRLAYAN : EGEMEN MİLLİ ONAY : MUSTAFA OKTAY ERYURT DOK.KONTROLÜ : FERHAT UZUN YÜRÜRLÜK TARİHİ: 17.12.2009	REV. NO. : 4 REV. TARİHİ : 10.09.2019 REV. YAPAN : SERKAN KARACAL	REV. SEBEBİ: Yönetmelik değişiklikleri işlenmiş olup Güvenli bıçak uygulaması ve Vinç monoray hi-up gibi ekipmanların periyodik kontrolleri ile ilgili madde ilave edilmiştir.
---	--	---